

#207.
Kõigt maade proletaarlased, ühinege!

SÄADE

NOORSOO POLIITIKA, KIRJANDUSE JA TEADUSE AJAKIRI

Sm. Buharin

Sm. Stalin

Sm. Rökow

Nr 1—2 (13—14)

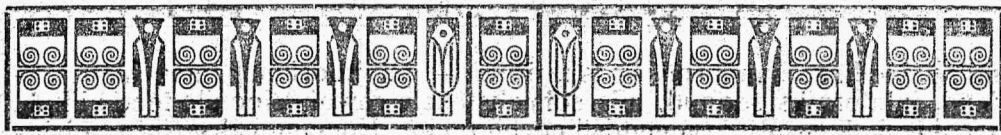
Jaanuar-Webruar

1926

**W. L. K. N. Ü. keskkomitee, Põhja-Lääne oblasti büroo Eesti sektsiooni
ja kommunistlike lasterühmade ühine häälekandja**

S I S U

Wenemaa Kommunistlise (enamlaste) partei 14. kongress. Kommunistlise noorsoo eetika. — L. L o o r i n g. Kommunistlise noorsoo ülesannetest — J. R. Karl Liebknecht ja noored — F. R o s s. Ilukirjandus: Peet ja Ida — E e s s a a r e A a d u. Järelwaatuseta lapsed — A. L u k i n. Mu hällilaul. — X. Pääsenud wang — A. L u k i n. Kukeaubitsa abiga. Lenini aade — R. P. Töö külas: Tarwis energilisemalt aktiivi kaswatada — K. Linkholm. Ühismängud klubis — R. Laurent. Kommunistline Noorsoo liikumine välismaadel. Walgest Eestist. Kroonika. Pioneeride liikumine. Teadus ja tehnika.

Wenemaa kommunistlise (enamlaste) partei XIV kongress

Nõukogude Sotsialistliste Wabariikide Liit, mille Wenemaa töörahwa hulgas, eesotsas Wenemaa kommunistline (enamlaste) partei, löid, on 8 aasta jooksul määratu suuri edusamme teinud nii sisemise sotsialistlise ülesehitamise alal kui rahwuswaheliselt. Sotsialistline tööstus kasvab. Kooperatiivide wõrk laieneb üle Liidu, muu seas talurahwa kehwemaid ja keskmisi kihtisid proletaarse riigi tööstuse ja kaubandusega sidudes. Töölis(ameeti)ühisused on määratu enamuse proletariaadist oma ridadesse tõmmanud, kusjuures ikka enam sellesse proletaar-

Sm. Molotow

Sm. Tomski

laste hulkadetorganisatsioonid wõidetakse ka töölise kõige rohkem mahajäänud kiht — põllutöölised. Ja rewolutsiooniline töörahwapartei on üle miljoni parematest töölisest ja talupoegadest oma ridadesse distsiplineeritud leninistideks ühendanud, kummalta noorem wend — kommunistline noorsoo ühing — enam kui poolteise miljonilise töölise ja talurahwanoorsoo organisatsiooniks on kaswanud. Need proletaarlised organisatsioonid, eesotsas kommunistlise parteiga, hoiawad töölisklassi diktatuuris mida kehweim ja keskmine talurahwas toetab, wankumata ülewal. Need kõik suurriigid on N. S. W. Liitu tunnistanud. Nad teewad seda hambaid kiristades; nad wihkawad töörahwa wabariiki kõigest hingest; läga majandulise läbikäimise tarwidus sunnib neid töölis-talurahwa walitsuse esitajatele wilsakalt muigama ja temaga «sõbralist» wahekorda looma. Kõigi maade proletariaadile on wabariikide liit, mis

endise üleilmse sandarmi — tsaaririigi — territooriumil (maa-alal) tekkinud, tuleorniks saanud, mis sotsialistilisele rewolutsioonile teed näitab. Igal maal kasvab kommunistiline liikumine. Kommunistilise Internatsionaali juhtimisel, mille eesrides seisab Wenemaa kommunistiline partei. Idamaadel ja kõigil imperialistide asumaadel suureneb rewolutsioonilik-rahvuslik liikumine, millele Wenemaa töörahwa wabaduswõitlus ja kommunistilise partei õige rahwuspoliitika aratajaks ja õhutajaks on.

Aga see wõidukäik loob kogu aja ühtlasi uusi raskusi sellele ain-sale wabade rahwaste oasile, mis imperialistlike riikide keskel seisab. Seni, kuni üleilmne proletariaat pole imperialismi ära häwitanud, see on — oma diktatuuri maksuma pannud, kuni ta seda pole teinud wähe-malt tähtsamates Lääne-Euroopa riikides, on alal interwentsiooni häda-ohu, see tähendab, Nõukogude Wabariikide Liit peab alati walwel olema, et imperialistid teda ära ei kagistaks. See wäline hädaohu sunnib teda näit. punast maa-, mere- ja õhuwäge alal hoidma, seda kõige praeguse aja (tehnikaga jne.) nõuete järele korraldama; see nõuab kulu, mis siis kaoks, kui ka mujal maades proletariaadi diktatuur walifseks. Kuid selleks, et N. S. W. Liit kindlalt püsida wõiks, kuni teiste maade prole-tariaat talle järele teeb, see on — oma wõimu maksuma panemine, on wähe-punastest sõjajõududest. Sõja ajal kasutab iga riik kogu oma majandus-lise, kultuurilise jne. jõu lahinguwäljal ära. Tööstus seatakse sõja ajal tööle sõja tarwis; rikas riik oma suurte tagawaradega suudab ilma suuremate seesmiste wapustusteta sõda pidada, kuna kehwa maad lagu-nemine ja wiletsus kiirelt tabab, nagu tsaaririigist nägime; haritud sõja-wägi (sealhulgas need miljonid tööliste ja talupojad, keda mobiliseeri-takse) suudab nüüdse tehnika juures oma ülesannet täita, kuna kirja-oskamatu ja isegi wähe kirjaoskamisega, wähearenenud sõjamees nüüdse sõjas wähe sünnis on jne.

Aga küsimus pole mitte ainult otsekoheises interwentsioonis, sõja-riistus kallaletungimises, mille hädaohu alati peab silmas pidama. Kui N. S. W. Liit majandusliselt küllalt kiirelt ei areneks, ahwardaks teda hädaohu kapitalistlike riikide majanduslise mõju alla sattuda, teatud mõttes nende asumaaks, nende lisaosaks saada. Meil on praegu näit. kaupadest puudus. Kapitalistlikel riikidel on neid ülemaara olemas. Osalt on nad odawamad kui meie omad. Kapitalistlikud riigid wõiksid Nõukogude Wabariikide Liidu oma kaupadega üle ujutada. Waba kauba sissewedu wälismaadest tähendaks seda, et meie tööstus areneda ei suudaks, meil wabrikud koguni kinni panna tuleks, töötatöölise arw kasvaks. Meie rahakurs langeks, kuna sissewedu wäljawaest paratama suure saaks (passiivne kaubandusbilants). Praegu kaitseb töö-rahwa wabariik ennast selle eest, et teda wäliskaupadega üle ujutada ei saaks, wäliskaubanduse riiklise monopoliga (ainuõigusega), see tähendab, weetakse sisse ja wälja kindla plaani järele. Mingit teist mõjuwat abinõu selle küsimuse korraldamiseks ei ole. Kapitalistlikud riigid tar-witawad kaitsetõllesid — määravad sisseweetawatele kaupadele nii kõrge tollimaksu, et neid kasulik sisse wedada ei ole. Kuid ka selles asjas on töörahwa wabariik omapärasel olukorras. Kapitalistlikud riigid ei hoiaks raha, et töörahwa wabariiki siiski oma odawate kaupadega üle ujutada ja seega tema majapidamist segi ajada; nad wõiksid neile kapitalistidele, kes oma kaupadega N. W. Liitu weawad, isearalise tasu (preemia) määrata, nii et ükski tollimaks neile liig kõrge ei oleks. Wäliskaubanduse riiklise monopolii juures nad seda teed tarvitada ei saa; sellest kõnelemata, et riikiline monopol kauplemisest saadawa tulu ühiskonna (proletaarse riigi) heaks kasutab, see aga mitte eraette-wõt-jate tasku ei poe.

Aga väliskaubanduse monopol ei pääsle meid ometi mitte kaupade puudusest, mis praegu ennast küllalt terawalt tunda annab. Tarwis on ena n m kaupasad valmistada, et neid töölistele ja talurahwale anda oleks. Majanduslise seisukorra paranemisega ühtlasi kaswab nõudmine kaupade järele ikka suuremaks. Tööstus peab veel kiiremalt kaswama kui seni.

Nõukogude walitsus andis erakapitalile teatud tegewuswõimaluse, et neil aladel majandusline elu edeneks, kus riik ja kooperatiivid oma algatust ja organiseerimistööd weel awaldada ei suuda. Uus majanduspoliitika, mille juure sõjakommunismilt mindi, annab nii linna- kui maakodanlusele wõimaluse tööstuses ja kaubanduses algatust awaldada. Majanduslise elu kaswamine elustab kõiki kihtisid, seal hulgas ärkab ka linnakodanlus ja maakodanlus — kulakud.

Kuidas peab niisuguses olukorras kommunistline partei, kes meie wabariikide liitu juhib, manööwerdama, et nõndanimetatud uut majanduspoliitikat ära kasutades

Sm. Kuibšew

Sm. Pelrowski

ometi nii seesmiselt kui rahvuswaheliselt ikka tugewamaks kaswada, sotsialistlisi seisukohti (tööstuses, kaubanduses) kindlustada, kooperatiivliikumist suurendada? See küsimus on wiimsetel aastatel partei-kongressidel ja -konwerentsidel ikka päewakorras olnud, see küsimus oli ka XIV kongressil peasjaks, mille ümber lõppude-lõpuks kõik waieldused ja lahkumineked keerlesid.

Oktoobrirewolutsiooni ajal ja hiljem, näit. diskussiooni (waielduste puhul sm. Trotskiga, kerkis muu seas küsimus üles: kas suudab üksik maa, kuigi ta suur on nagu Wenemaa, üksipäini sotsialistlist korda ehitada, kas suudab ta vastu pidada imperialistide hammastele, mis teda igast küljest purewad. Leninistlik seisukoht on: sotsialismi ehitamine ei ole niisugusel maal mitte wõimata. Ka nüüd tõusis seesama küsimus jälle päewakorda. Mõned seltsimehed kahtlesid selle juures; raskused, mis üks teise järele ikka töörahwariigi ette ilmuwad, olid mõne seltsimehe kabühirmu, paanikasse ajanud. Nad leidsid juba enne kongressi (kongressil seda otsukohte keegi ei fihanud ütelda), et nõukogude walitsus wäljapääsematus seisukorras on, kui rahvuswaheline prole-

taarne rewolutsioon pea appi ei jõua. Need kahlejad hakkasid kahtlema, kas wäliskaubanduse monopol küllalt kohane on, kas kodanlusele, isegi ranis külakulakutele, mitte liiaks järele ei anta. Muu seas tekkis teatavasti nende selfimeeste keskel arwamine, et meil sotsialismi õieti kuskil weel näha ei ole.

See wiimane arwamine on sellewõrra tähtis, et tema juures pisul peatama peab. Tõesti, kui pärast 8-aastast tööd nõukogude walitsus weel midagi sotsialismi alal ära teinud ei ole, kas ei ole siis imperialistidel ja wähemlastel õigus, kui nad ütlevad: Wenemaal ehitatakse kapitalistlik korda, sotsialismi pole seal olemaski?

Oppositsiooni (wastasrinna) mõned tegelased leidsid, et näit. riiklised wabrikud kapitalistlikud on, mitte aga sotsialistlikud. Oma wäidet põhjendasid nad sellega, et riiklises wabrikutes weel halwad tööolud maksta ja neid selle pärast sotsialistlikeks nimetada ei wõida. Kui sellelt seisukohalt asja peale waadata, siis muidugi wõib ütelda: ka mõnedes kapitalistlikes maades on osalt 8-lunniline tööpäew, töölistekinnitus jne. maksmas; ka meil pole muud, kui riiklised kapitalistlikud etfewõtted.

Mõnelgi on sotsialismist niisugune efekujutus, et sotsialistlikes korras paar tundi päewas töötatakse, siin enam waesust ei ole, kuritegewus kadunud ja sellepärast hoopis teiseks muutunud wahekorrad kõigi ühiskonna liigete wahel jne. Mõni kujutab sotsialistlik korda endale ette utoopiliste romaanide kirjelduste järele: alaline paikesepaiste, magasiinid, kust igauks endale seda wõtta wõib, mida iiales ihaldab jne. Aga tuleb küsida: kuidas niisuguse ajajärguni jõuda? Kas on niisugune kord wõimalik teisel päewal pärast sotsialistlik rewolutsiooni, ehk kas wõi juba mõne aasta pärast, kui töölistes wõimu enda kätte wõtnud? Igauks mõlleja inimene saab aru, et seesugune aeg kohe pärast kapitalistlike korra kukutamist wõimalik ei ole. Tarwis on enne tööd teha, tarwis on enne organiseerida, tarwis on enne kogu rahvast kaswatada. Seda on tarwis teha paljude aastate jooksul. See töö on seda suurem, mida enam teatud maa on maha jäänud, mida waesem see parandus oli, mille tööliklass kodanluselt päris. Wenemaa töörahwas sai waese, aralõhutud majandusega ja üldse kapitalistlikult wähe arenenud maa endale paranduseks. Siin on tarwis hiiglatööd, et sotsialismi üles ehitada, ühiskondlisi warasid koguda.

Sellepärast on arusaadaw, et siin täielikku sotsialismi olla ei wõigi weel. Siin tehakse alles esimest sotsialismi ajajärku läbi; on ju nüüd alles tööliklassi diktatuuri ajajärk. Tagajärjed on aga siiski häha. Meie wabrikud näit. ei ole weel täiesti sotsialistlike korra valmistuskohad, aga nad on siiski etfewõtted, mis on «järjekindlalt sotsialistlik laadi», nagu sm. Lenin ütles. Nad ei ole kapitalistlikud, sest riiklises tööstuses ei ole enam kapitalisti; wabrik on kogu ühiskonna oma, mida juhiwad töölis-talurahwa riigi asutused. Kui need wabrikud-lehased täna weel täiesti sotsialistlikud ei ole, siis saawad nad seks kord aastate pärast, seda mööda, kuidas kogu ühiskonnas klassid kaowad, kuidas riik (ühiskond) kõik kaubanduse ja tööstuse oma kätte suudab wõtta, kuidas tööliklass enam wälja areneb, nii et distsipliin endale hoopis teise (teadliku, mitte enam sundusliku) kuju wõtab jne.

Kongress jäi määratu enamusega seisukohale kindlaks, millel partei ülesehitamistöös seni on seisnud ja mis nii suuri wõitlusid kõigil aladel ja ka majanduse korraldamisel ja uuestiloomisel on wõimaldanud. Ta ütles weel kord kindlalt ja selgelt, mida parteil, kui riigi juhtival organisatsioonil, teha tuleb.

Nendest ülesannetest, mis partei ja seega kogu N. S. W. Liidu ees seisavad, nimetame kolm tähtsat. Kõigepealt on suur ülesanne — meie proletaarse riigi tööstust täie hooga arendada, meie wabariiki tööstusriigiks muuta. Ülesanne ei ole mitte ainult wabrikuid ehitada, kus riidet, põllutöomasinaid ja teisi tarbeasju valmistatakse, waid tuleb ka tööstus luua, mis riide, põllufööriistade (fraktorite jne.) valmistamise masinaid ehitaks. Sõnaga, tarwis on tööstus luua, mis riigi majandusliselt kapitalistilistest riikidest täiesti iseseiswaks teeks, kapitalistilistelt riikidelt isegi mitte sunnitud ei oleks tehaste ja wabrikute sisseseadid muretsema.

Edasi, nõukogudekord võib püsiw olla, kui talurahwa enamus tööliklassi diktatuuri toetab. Ka edaspidi on tähtsam ülesanne — tööliklassi ja talurahwa liitu kindlustada. Pärast mõisnikkude maade ärajagamist talurahwa wahel on kesktalupoeg külas iseäranis laialine kiht. Teda tuleb, nagu kehwagi talurahwast, kindlaks tööliklassi liitlaseks wõita — wõitluseks sotsialismi eest ja kodanluse, muu seas külakulaku vastu. Talurahwa majanduslise järje tõstmine peab olema päewaküsimus. Kuid sotsialistlikes riigis ei ole püüe mitte see, et talupoja eraomandust suureks kaswatada. Meie hüüdsõna ei ole mitte «saage rikkaks», waid meie hüüdsõna on — sotsialistiline warakogumine. Talurahwast on tarwis kooperatiiwidesse ühendada. Ühisel jõul peab talurahwas «rikkaks» saama, see tähendab, teda on tarwis aidata, et ta tugewad tarwitajate ühisused ja muud kooperatiivid looks, mis waheltkaupleja eemale tõrjuwad, rehepeksumasinaid, traktorid muretsewad, põllu- ja karjakaswatuse saaduste ümbertöötamise korraldawad jne., põlluhariija elu seega kergemaks ja mõnusamaks muudawad, ta wiimaks ühise töö juure wiiwad. Kooperatiiwide wõrgu, kui ühe sotsialismi algwormi, igapidine tugewamaks tegemine ja laiendamine peab iga kommunistilise proletaarlaste juhtmõtteks olema.

Ülut majanduspoliitikat tuleb endiselt edasi arendada. Kodanlus maal ja linnas kaob siis, kui meie riikline tööstus ja kaubandus ning kooperatiivid nii tugewaks saawad, et eraföösturi ega erakaupmeest enam tarwis ei ole. Eratöötajaid ja kaupmehi, siin hulgas ka külakulakuid, ei tule mitte administratiivse surwega häwitada, waid nad tuleb «surnuks» wõistelda: riiklise tööstuse ja kaubanduse ning tarwitajate ühisuste kohus on kaupa odavamalt valmistada ja tarwitajale kätte toimetada, kui seda erafööstur ja kaupmees suudab. Kui meie selle ülesande suudame teostada, siis oleme kodanluse ära wõitnud. Nüüd aga on seda kodanlust meile tarwis, sest et meie weel üksnes ühiskondliste wabrikutega, kauplustega jne. tarwitajaid rahuldada ei suuda. Kes tahab kodanluse (nepmanite) ja kulakute vastu mõjuwalt wõidelda, see peab kõige jõuga ühiskondlisele tööstusele ja kaubandusele ning kooperatiiwide arendamisele kaasa aitama.

Need on wast peapõhimõtted, mida kongress rõhutas. Need otsused peab iga parteilane loomulikult elusse wiia aitama — «mitte hirmu pärast, waid südameunnistuse järele», nagu wana kõnekaän ütleb. Ja mitte üksi parteilaste kohus ei ole neid otsuseid kõige jõuga täita. Kommunistiline noorsoo ühing, kui komm. partei tagawarawägi, peab kõigist teistest töörahwa organisatsioonidest esimene olema, kes oma wanema wenna käsud teostada aitab. Seks on igal kommunistilisel noorel tarwis hoolega kongressi otsused läbi uurida, nende mõttesse tungida ja nende põhimõtteid siis parteitutele noortele töölistele ja talupoegadele edasi anda, neid seletada ja «külge iselutada». Iga kommunistiline noor näeb, kui ta nende otsustega lähemalt tegemist teeb, et need leninistlikud otsused on, et nad seda tarka proletaarlist riigipoliit-

tikat jätkavad, mille sm. Lenin, omal ajal üles seadis ja mille waral meie riisuguseid suuri edusamme majanduse alal, rahvuswaheliselt jne. kätte saanud oleme.

Tööraha wabariigi sotsialistlik fookstust taie hooga ülesehitades ja kooperasiiooni arendades, töölikklassi liitu talurahwaga kindlustades, uut majanduspoliitikat, kui sotsialismi poole tungimise abinõu, ärakasutades, nõnda jõuame seni wõidurikkali edasi tungida, kuni teiste maade proletariaat, N. S. W. Liidu töörahwale sealse proletarise rewolutsiooniga appi jõuab, et siis ühisel jõul sotsialistlise korra ülesehitamiseks ta taieseni wiia.

Kommunistlike uoorjoo eetika

Pragu, 8. laastat. peale Oktoobrirewolutsiooni, kus meil seljabaga reformesed raskused, wõiduse wõitluse ajajärel, kus -oleme jõudnud rewolutsiooni ja koduõja tornidest sotsialismi ülesehituse ajajärku, kus kommunistlike uoorjoo ühingu liikmed hakkavad hooli tundma kõigi nende ehitustuste wasin, on tarwast üles kerkinud kommunistlike uoorjoo eetika küsimus. Noored nõuawad wastust küsimisele, mis sugused peawad olema uoorjoo ühingu liikmete eluwiisid, mis neile lubatud, mis lubamata. Need on küsimused, mis kuulawad kommunistlike kõlbluse wõt-eetika walda. Ja nende peale on waja praegu, mil W. S. N. Liidu jõudsalt kaswab, mil parem aja tööliste ja talurahwa uoorjoo, wõiduse uoorjoo ühinguksse woolab, wastust anda.

Neile uutele uoorjoo huikadele ei ole weel selged kommunistlike uoorjoo ühingu traditsioonid. Neile on tarwis iga samm peal mitte üks uoorjoo ühingu dissipliini, waid ka komm. uoorjoo kõlblust meele tuletada. Veel enam. Ustudes uoorjoo ühingu liikmeks, teab iga noortööline ja talupoeg, et niisid ei tohi ta enam elada endiselt, metsikult, ei tohi ta enesele kõigi lubada, mis meele tuleb. Nad teawad, et selle suurelorganisatsiooni on wina kohused, mida ta ta wina liigete peale paneb. Sellepärast tunab iga uus ühinguksse astuja wäe küsimisele wastust, mis sugused peawad olema tema eluwiisid, mis mi talle lubatud, mis lubamata.

Kas on siis ühes olemas kommunistlik kõlblus? Lenin ja teised marxistid wastawad selle küsimise peate: jaatawalt. Kommunistlike kõlblus on olemas. Kui kodanluse meid süüdistama tuleb, et meie, kommunistid oleme häwitawad, agasuguse kõlbluse, siis on see wale. Aga meie oleme häwitawad küll ühe kõlbluse, see on nimelt kodanlikest kõlbluse, eetika. Sellepärast tulebki meid kodanluse kõlbluses lageduses süüdistama. Aga häwitades kodanlike kõlbluse, löi proletariaat omale uue kõlbluse, proletarise, kommunistlike kõlbluse.

Kodanluse ütleb ühe kõlbluse et taatregi enam lina, see on püha, on jumalast antud, on punitungita, agawene, wäljaspool klassisid, seljem, aga wafatame ligemalt, kuidas lugu selle „pühallikkusega“ on, see ühine ühine ühine ühine ühine ühine

See „püha“ ja „wäljaspool klassisid, seljem“ kõlblus, tunnistab õigeks, et üks peab olema ori, teine orastaja. Kui nägija warastab, tüki leiba, siis on see kõlbluse wastane. Aga kui kapitalistid on iske seadnud terwe riisuguse süsteemi, mille läbi juure, see kõlbluse kõigi ja maagast läheb, kapitalistid, tasku, mis on ta waras, siis tunnistab kodanlike kõlblus selle õigeks, ja kõlbluse. Kodanlike kõlbluse järele on see õige, kinnitaja kinni streikima halawad kõblime tüümi pistetaks, wõimattasje. Ühine kodanlike orwates on see ühine kõlbluse wastane tegu, kui

See all-mõelme, areto praegu kommunistlike partet kõlblus, ta ühine ühine ühine

töblime kapitalistist vastu rüüstat tõstab, see on tema meelest aga päris kõlblime, kui kapitalistid lubjas mõi meister töölilise rüüstaga vastu filmi virutab. Kui töölised kapitalistid maha nõtkivad, siis on see kõige hirmsam kõblime vastane tegu, mis kunagi sündida võib; kui aga kodanluse klassikohtud ehk karistusjalgad sadaksid töölisi maha tapavad, siis on see kodanlise kõblime võrgu ja kõblime, seda ei mõista ükski kodanluse kõblimevõitluse hütka. Ühesõnaga kõik, mis kodanlusele tema klassi seisukohalt kasulik, see on talle ka kõblime ja kui keegi sellele kasulikkusele vastu töötab, siis peab kodanlus seda patustamiseks kõblime vastu.

Sit aga järgneb, et kodanluse kõblime vastab tema klassihuvidele, on tema klassihuvidega seotud. See on aga tõenduseks, et kodanluse kõblime ei ole sugugi väljaspool klassihuvide, ei ole püha ega igavene, vaid tema igapäevaste klassi kasudega seotud.

Sellest väljaminekusest toonitavad Marx, Engels, Lenin ja kõik kommunistid, et mingisugust väljaspool klassifikatsiooni olevat kõblime mõi eetikat ei ole üldse olemas.

Ja kui meie räägime kommunistilist kõblime, siis ei mõtle meie selle all mingisugust väljaspool klassihuvide seisvat, igavest, püha, puutumatu, abstraktset kõblime, vaid kõblime, mis tihedalt proletariaadi klassivõitluse huvidega seotud on. Oma kõnes Venemaa Komm. Koorjoo ühingu 3. kongressil määras Lenin kommunistide seisukoha kõblime kohta järgmiselt ära:

„Meie kõblime allub täielikult proletariaadi klassivõitluse huvidele. Kommunistilise kõblime aluseks on võitlus kommunismi kindlustamiseks ja maekriiapnemiseks.“

Mis see tähendab? Tähendab niiselt seda, et meie on see kõik kõblime, on see kõik vastuvõetav, mis kasulik proletariaadi klassivõitlusele, mis sellele võitlusele kaasa aitab, seda edurikkamaks teeb.

Viitame mõned näited. Kodanlus peab seda hirmsaks kõblime vastu nagu lõblime, et proletariaat peale revolutsiooni, kodanluselt kõik vabrikud, ettevõttes, varandused, erilised eesõigused jne. käest ära võtaks ja need kogu rahva omanduseks tegi. Kodanluse püüel võid proletariaat tarvitama terrori, hävitama aktiivsemaid elemente, kodanluse ridade, mis kodanluse kõblime, seisukohalt jällegi kõige juurem jõledus on. Varanduste ja eesõiguste aravõtmise oli proletariaadile sellepärast tarvilik, et ilma sellele ei ole revolutsioon, ei ole proletariaadi diktaator ja sõjaline üldse mõeldav. Terrorit oli vaja selleks, et võimu oma käes hoida, et mitte lasta kodanlust revolutsiooni purustamiseks organiseerida. See kõik oli proletariaadi klassivõitluse huvides, oli proletariaadile kasulik. Sellepärast on see meile kõblime.

Süü seisabki kogu kinnise naelapea. Kodanluse kõblime on väikese orjastajate ja kurkajate hildkonna huvides. Kommunistilise kõblime on aga määratu suure rahva enamusel, kõgu töölisklassi ja talurahva huvides. See annabki kommunistilise kõblimele tema kõrge väärtuse.

Weel üks näitus. Rasketel aastatel, 1921 ja 1922 korraldasid Nõuk. Riidu töölised vabatahtlikult nimetatud laupäevituid. Kodanluse korra juures ei töötaks töölised vabatahtlikult ja tasuta annustki virutud. Kodanluses korras ei mõtle töölised selle peale, kuidas kapitalismile kasu tuua, vaid kogu nende huvi ja valmis olek on selleks koondatud, et kapitalistidelt juuremat palka välja pressida, lihtemat tööpäeva läbi viia, paremaid elutingimisi kätte võidelda. Nõuk. Riidus määratud nad selle peale, kuidas tööstust paremini ja kasulikumalt korraldada; kodanlises korras on nende ainukeseks mõtteks, kuidas kodanlusele mõjuvat hoopu anda, kuidas streiki paremini läbi viia.

Selles seisabki üks kommunistilise parteieetika põhiarvustest: kõik oma klassi huvides, kõik oma klassi kasuks ja ühtlasi ka kõik maekriiside lahutogeimiseks, teinud nõrgendamiseks, purustamiseks ja hävitamiseks.

Misjuures peavad eelpool peeldades olema „kommunistilise nõuandja eetika mõi kõblime normid“?

Isklik elu peab alluma kommunismi huwidele

Mis see tähendab? See tähendab, et iga noorte ühingu liige peab alati valmis olema kõigi ühingu ülesandeks täitma. Ühingu liige ei tohi arutada nii: mul on mõnuses kodus palju parem olla, kui seda ja seda rasket ülesannet täitma minna. Kommunist ei tohi nii arutada. Kui ühingu huwid seda nõuavad, peab noortekomunist oma isiklikud huwid ja mõnusesu filmavõit kõrvale heitma ja ka kõige hädasohkumasse kohta minema. Tõeline kommunist teeb seda alati. Tema ei jää kunagi norutama ja arutama: see ei ole minu isiklikule huwile kasulik. Niisugune waade, et mina olen juba ühingu liige ja ma tahan liikmemaksu, sellest on küllalt, — ei ole õige. Gestis on tekkinud ilus sõnuseõna: ideeline kommunist. Selle all mõeldakse inimese-looma, kes end kommunistiks „peab“, kuid klassivõitlusest ja igasugusest muust proletariaadile kasulikust tegevusest hoiab ta end nagu karkust eemale. Kas see on kellegi kommunist? Ei ole. Gest isegi nühkide peamees ja töörahwa peatimukas. Ühikund on valmis niisuguseks „ideeliseks kommunistiks“ hakkama. Kes tõeline kommunist tahab olla, see peab tegema kõik, mis partei ja noorte ühingu huwides tarvilik.

Seltsimehelik wahekorid

Ühelt tähtsamaks kommunistlike kolbuse aluspostiks on seltsimehelik wahekorid, ühistunne. Kodaniline korid oma armuta võitlusega tõukas inimesi üksteisest eemale. Üks ettevõtja nägi teises oma võistlejat, oma wihafemat waenlast. Tõsi küll, proletariaadi peale ei suutnud see kodanlike torra paiste juurt mõju avaldada, sest tema huwid olid ühised, karmad olid ühised elutingimused, ühine võitlus ja see kõik lihtis tööliste ühiseks koguks, tegi neid seltsimeesteks, kasvatas ühistunnet.

Kuid peab siiski tunnistama, et wahekorrad kommunistlike noorsoo hulgas weel küllalt seltsimehelikud ei ole. Ruudub weel väga palju. Wahekorid rajaneb õieti ühingu distsipliinil, mille järele kõik ühingu liikmed üksteist seltsimeesteks peavad pidama ja see on kõik. Tihti tuleb ette juhtumisi, mille seltsimehelikkusega midagi ühist ei ole. Wõtame näituse. Kõegi seltsimees teeb mõnesuguseid wigasid, ei pea end nähtis kollektiselt üleval. Tema kõige ligemate seltsimeeste kohus õkses sel juh-tumisel seltsimehe tähelepanu wäärtsammude peale juhtida ja mõrda, et need ei tõrduks. Aga on küllalt juhtumisi, kus teha ke õkse wastupidi. Tuntakse seltsimehe wäärtsammude üle lahjurõõnu, hirmutatuse tagaselt ja nende üle, antakse lõpuks seltsimees kas kontrollkomisjoni wõi wõjatakse ühinguist wälja ja parastatakse tagant järele: waat' nüüd sa alles said. See ei ole kellegi seltsimehelikkus. Kui tahetakse seltsimehelik olla, siis peab oma seltsimehele awalikult, lihtsalt ja seltsimehelikult üttema: ja teed niisuguseid wigu, paranda nad ära! See aitab seltsimehelikkust luua.

Kommunistiline ühistund rajaneb wabatahtlisel töödistipliinil. Weel ei ole küll weel praegu kommunistiline ühistund korid maksmas. Aga meie sammude siina poole. Ka seltsimeheliku wabatahtlike distipliini alal peame sinna poole pühkuma. Iga noorte ühingu liige peab teises liikmes nägema oma seltsimeest.

Noorte ühingu peab oma tegewiist nii seadma, et luua oma litgetes ühistunnet, üks noorte ajakiri kirjutab, et Odessjas on noortekomunistide hulgas maksmas kõnne, et kunagi ei munda ühikult suplemis, waid ühiseks. Seda peab katsuma igal alal läbi wõia. Igal pool ühine tegewus, ühised jalutuswõngud, ühine waba aja mõõda-saatmine, mängud jne. ühikult norutades, ei loo meie ühistunnet, ei loo sooja seltsimehelikku wahekorida.

Urk

Igal noorte ühingu liikmel peab olema selge waade usutõimuse kohta. Alttudes noorte ühinguksse, peab iga noor oma wahekorra usi ja kirikuga järskult ära määrama. Noorte ühingu liikmel ei ole midagi ühist usi ja kirikuga. Misparast? Selle parast, et usi oli ja on sõjariistaks tööliste klassi wastu wõitlemisel. Usi kuulutab, et kurnajatele ei tohi wastu hakata, et kurnajaid peab alandlikult orjama. Iga

usufõna, mida papid kirikutes kantslitest räägivad, mida piiblikes ja palveraa-
mutes kirjutatakse, on kurnajate huvides. Mis aga kurnajatele kahulik, see on meile,
töölilistele ja talurahvale kahulik, on meile vastuõtmata. Nii nagu meie võit-
leme kodanlike korra vastu üldse, nii peame võitlema ka pimestava kiriku ja usu
vastu.

Et jää niivõlli arulada: see ei puutu sugugi noorte ühinguisse, kui mina
kirikus käin, leeri lähen või kirikult laulatada lähen. See on samasugune nähtus,
kui ühel väerimna otsal waenlase vastu võidelda, teisel väerimna otsal aga väerim
arvada ja waenlane oma seljataha lasta tulla. Tunnistada seda tõelust, mida
kirikutes kuulutatakse, tähendab komm. noorsoo eetika aluspõhja õõnestamist.

Joomine, suitsetamine ja tants

Sellel alal valitseb komm. noorsoo hulgas veel walearwamiin ja walewaateid.
Joomise kohta on küll juba selgem seisukoht, sest joomise hävitavast mõjust saadakse
juba pealiskaubsegi asjasse siuwendamise juures aru. Suitsetamisega on juba hak-
wem. Noorte hulgas on waade maitsmusele pääsenud, et iga noorte ühingu liige
tingimata paberossi peab „tõmbama“ ja põlgawalt suitsetamise ja joomise wastase
hütuks ühes peale vaatama. Millest on see tekkinud? Sm. Buharin jutustab ühes
kõnes noortele, et wana koolis on nemad demonstratiivselt suitsetanud. Olnud
päris mõnus paberossi suus koolitsinomiinute minna all lõhkida. Aga see oli selleks,
et wana kooli korda rikkuda, sellega oli see ka protest wana ühiskonnakorra vastu
üldse. See kõit oli siis revolutsiooniline. „Aga kas on meil praegu midagi ühist
selleaegsete tingimistega?“ küsib sm. Buharin. Ja wastab selle peale järgmiselt:
„Terwislikest ja kaswatuise seisukohalt on tubakas ja alkohol meile täiesti kahjulikud.
Noored peawad neist wabanema.“

Niisama ka tants. Tants mõib noortele ja nende mõitlusele väga palju
kahju tuua, kui teda liig palju juurduda lastakse. Saksamaa sotsialistlikes noorsoo
liikumises oli enne ilmaõda ajajärk, kus toonitati, et noortel ei tarwitse tegemist
teha mõitlusraskustega, waid nad peawad ainult lõbutsema. Kogu noorsoo organi-
satsioonide töö wiidi tantsusaalidesse. Töölisnoorsoo organisatsioonid „unustasid“
oma mõitlusülesanded ja tegid ainult tantsuga tegemist. Aga mis oldi selle taga-
järjed? Nagu pärast selgus, oli töölisnoorsugu niisuguse „tantsu-politika“ taga-
järjel palju kaotanud. Wabrikandid alandasid sel alal töölisnoorsoo palta, töö-
tingimised olid raskemaks muutunud, tööpäem pikenenud. Seda, et töölisnoored
oma mõitluse lohatile jätsid, kasutasid kapitalistid.

Ja kirjutate ette, mis siis sünniks, kui meie noored kõit muu kõrwale heidaksid
ja ainult tantsu lõõma hakkaksid? See oleks meie arenemisele, kogu sotsialismi
ülesehitamisele määratusuureks hoobiks. Tants ühiks noored töö juurest eemale.
See on meie mõitlusele, revolutsiooni huwile ja sotsialismi ülesehitamisele kahulik.
Selkepärast oleme meie tantsu vastu.

Sugulised küsimused

Ka need küsimused on noortele tõmistuskwõlts. Sugulise küsimuse alal valitseb
weel palju walearwamiini. Ja need seisawad peasjaltselt selles, et arwatakse, et
nõid on wabadus, nõid mõib tõmmata paremale ja pahemale poole niipalju kui
jaksab, ei ole tarwis pibada mingisugust „mõõtu“. Sellel pinnal sünnib päris
kõrseid wäärnähtusi. Noored arwawad, et see on eht „kommunistlik seisukoht“, kui
suguliselt mõimalikult palju käbi raiakse. Tagasihõidlikkus olewat „märketodanline“.
Venim on sellele küsimusele wõrdlemisi palju tähelepanu pühendanud, kuigi ta ise selle
kohta palju kirjutanud ei ole. Sl. Plaara Zetkin kirjutab oma mälestustes, Venimist,
et tal Venimiga mitu pikemat jutuajamist selle üle on olnud. Meis jutuajamistes on
Venim toonitanud, et meie sel alal mingisuguseid korralageid lubada ei wõi.

See on ka arusaadaw. Kuudas meie waatame selle küsimuse peale? Sugulise
küsimuse on mituidugi igatõhe kiikiti asi. Aga ta on ainult niipalju igatõhe „kiikiti“

ajal, kui palju ta ei püüdnud ühiskonda, kui palju ta ei püüdnud noorte ühingu-
 st. Nüüd noored hakkavad elama korraldus- ja suguelu, siis on see lastlemata ühiskonda
 püüdnud küsimus. Korraldus- ja suguelu nõrgendab noorsoo teravust, on teotud suguhäiguste
 laialilagamisele jne. Meie võime selle läbi õnni võitlejaid kaotada,
 niisama nagu tantsuring meie hädaohtlik on. Müüdi ei hakka meie askeetlust, s. o.
 täielist sugulist karskust nõudma, sellest oleme meie sama tangel, kui kiriku viin
 kristuse, vereid. Loomusundidest ja organismi tarvidustest ei ütle meie kunagi lahti.
 Kuid meie peame ka mälvel olema, et sel piinul korraldused ei tekkiks, et meie
 väiklus selle all kõige vähemalgi määral ei kannataks.

On olemas veel terve rida küsimusi, millele noored vastust nõuavad. Nii
 näitajeks, kuidas peavad nad riikema, kuidas ehtsajade peale vaatama jne. Selles
 kirjutuses ei saa kõigi nende küsimuste peale vastust anda. Täheandame ainult nii-
 palju, et riikuses ühise tagaajamine ei ole kunn. noortele sugugi vastuvõetav.
 Millers' toppis kodanlus end uhketesse riietesse? Selles, et end töötlõlmisest
 eraldada, et ka riietes näidata, et tema töötlõlmisest, parem on. Meie esimeseks
 nõudmises on korraldus ja lihtne riieus. Teisets peab riieus iseenejst mõisteta-
 malt vastav olema tarvidustele tingimistele.

Elatused? Ständid? Sõnnid? Sõnnarõngad? Nende peale vaatame
 aneie samuti. No ütlege, mis kasu on sõnnisest sõnnes, või sõnnarõngast sõnna-
 kestas? Alla ilus, vastatakse. Waadatu wähegi ligemalt, siis nähakse, et neeb
 vaud, waik või küb lipatid mingisugust tui ei anna. Kas tahaks ütsi naisnoor-
 kominuist, et tal midagi ühise oleks kodanliste preilibe ja prouadega? Siis taha
 Alga miks tahetaks ütsi hamauguseid täwõnnid ja sõnnarõngad! Kui juba järje-
 kindel olla, siis tuleb seba igal ajal olla. Nende laudmiste ei taha noorte ühingu
 eetta. Sa see on ka õige. Meie ei ole tarwis ühinguist "ilustusi", millega
 kodanliste preilib ja prouad end töötlõlmisest "paremaks" tegid. Nende laudmine
 mõjub noorte peale desorganiseerivalt.

E. Tooring

Partei 14. kongress ja kommunistlike noorsoo ülesanded

Partei 14. kongress määras omas otsus-
 tes kommunistlike noorsoo töö jaoks terve
 rea vastutusrikkaid ülesandeid lähema aja-
 kohta. Kommunistlike noorsoo — partei ma-
 hetuse — kasvatamise küsimus on praeg-
 uisel ajal suurel määral laenuatus-
 lise tähtsusega küsimus meie edaspidises
 sotsialismi ehitustöös.

Meie tööstus- ja põllumajandus areneb
 kiirel sammul. Sotsialistlik ülesehitustöö
 laieneb. Kaswab arwulise töötlõlmise ja
 töötlõnnorjuga maaproletariatlaste ja fehd-
 talurahwa kihide arwel. Ühes meie ma-
 janduse arenemisega laieneb riigimaja-
 duse ja kooperatiivide aparatuur ja kaswab
 arwulisele teeritajele kiirel, kus kuniis juu-
 rel' arwul' töörahwa noorjagu teenib.
 Kaswab ka uus kodanlus nii linnas kui
 ka maal. Tõuseb küllaludnaja ja tekkolus-
 rahwa majandus. Kõrgi fehdalurahwa
 teinud paranevad on ja nõukogude ma-

lituse toetuse abil paraneb, jääb maal
 siiski rohkesti töötlõlmise wabata, mis ülearise
 töötlõnnorjaga fehdal rahwa maal teeritajele teeb.
 Üldise majanduslike kõnngas kaswab
 kõigi rahwakihtide aktiivsus — nende wä-
 wõtt ühiskondlikest elust.
 Kuid proletariaadi ja fehdalurahwa akti-
 iivsus peab kiiremini kaswana, kui nende
 ühise toetuse wastaste, linnas ja maal kodan-
 liste kihide, aktiivsus. See teab partei
 ette parteilise juhtimise kindlamise wä-
 jaduse niisuguse hulluse kasvatamise, pr-
 gantseerimise ja isetegemise alusel, mis
 kõige laialdasemad arenemise võimalusi
 pakub. Alimult poliitiliselt arenenud ja tead-
 lik töötlõnnorjaga sündub wänturata sotsia-
 listlik ülesehitustöö edasi wõita ja wä-
 poliitilist wastasteid ja wänturata wä-
 lejad ära wõita.
 Selles seisukohast waadates et ole ka
 kommunistlike noorsoo ühingu ülesanded

terpe rea uusi nõudeid, mille rahuldamine on suurte raskustega seotud. Uue töölisnoorjoo kihi kasvamine tõstuses, talurahva tehvematel kihtide proletariseerimine ja ülearuise tööraha maalt linna walgunine tõstab esile mitmekesised nõuded ja tarwed, mille rahuldamine suurte raskustega seotud on. Nõrgis neis noorjoo kihtides kasvab loomulik püüd, oma ainelist seisukorda parandada, wastawat tõostust ning mõnesuguseid tarwilisi teadmisi omandada ja ühiskondlikest tööst osa võtta. ühes sellega kasvavad ka laialistes töölis- ja talurahva-noorjoo hullades kultuurilised tarbed, mõistliku puhkuse ja lõbustuste alal.

Kommunistlike noorjoo tüü elustamine peab minema nende noorjoo eluliste nõuete rahuldamise sihis, nende majanduslike seisukorra parandamise, hariduslike ja poliit-hariduslike töö ning kogu selle töö omaduslikest tõstmisest sihis, mida komm. noorjoo ühinguks teha. Tarwis on osata noorjoo ühinguks kultuuriliste nõuete ju poliitõppuse nõudeid rahuldada. Tarwis on osata siduda isiklike huvid (näit. noortöölise püüe oma tõostust tõsta, ehk noortalupoja püüe oma majapidamist parandada) kollektiiviga, teda organisatsioonile alla painutada.

Tarwis on aru saada, et meie noorjoo valmistuslikes, klassilises ja kultuur-politilises kasvatuses väga vähe veel ära teinud oleme. Meie noorjoo hulgas (iseäranis tegu nute kihtide keskel) walitseb veel tihti ühiskondline-politiline kirgus-kamatus, harimatus (kultuuri waeusus) joomine ja terwe rida teisi eirawaid nähtuseid. Sellel alusel wõivad tekkida kahjulikud kalduused, rewolutsiooniliste wäljawaadete alahindamise hädaoht, langew meeleolu jne.

Meie arenemise sihtides ei ole veel täielist selgust. Küsimused, kas meie riikline tõöstus on sotsialistiline või riikline kapitalistiline tõöstus, kas meie arenemine läheb sotsialistlikult või kapitalistlikult rada, mis on uus majanduspolitika jne., nõrgis neis küsimustes peab täielist selgust walitsema.

Nõit see säwendab noorjoo (iseäranis tegu nute kihtide) kasvatusetöö tähtsust. Siit järgneb wõitluse tarwidus kahel wäerinnal. Esiteks kommunistlike kaitsemisega ja ülearuise optimisimiga, kus ei wõhta neid hädaohtusid, mis meie arenemisele ees seisawad. Teiseks tuleb wõitlust pidada pessimismiga ja usumatu-lega meie sotsialistlike arenemise sihte, mis küllwõib meeleolu langemist noorjoo hulgas, iseäranis tegu nute kihtide hulgas, kes

meie ettewõtetes ja prganisatsioonides tüütawad.

Noorjoo ühing peab noori warustama õige arusaamisega töölisklassi sellest wõitlusest, mis peetakse sotsialismi ülesehituseks meie maal. Ta peab noorjoole selgeks tegema proletariaadi ja talurahwa liidu küsimuse, walgustama partei ja ühingu ülesandeid rewolutsioonis käel olewal ajal, alal hoidma partei ja komm. noorjoo ühtsust ja raudset dissipliini meie riikides.

Weel enam, kui kunagi warem, peab ühing just praegu oma kurni pöörama hullade peale, kõige pealt töölisnoorjoo hullade peale. Iga noorjoo kollektiiv, iga noorjoolane peab kindlustama, partei ja noorjoo ühingu sidet parteitu noorjooa uing kollektiivid ja komm. noorjoolased peawad parteitu noorjoo ühiskondlikele tööle tõmbama, kühidesse, koolidesse, meie koosolekutele ning baremad parteitu noorjoo ollused walitappatesse organidesse wälja eraldama ja neid nende töös teetama. Koostöö ja wastastitune arusaamine komm. noorjoolaste ja parteitute wahel peab olema samasugune, kui ühingu aktiivi ja lihtliigete wahel. Mii sin kui ka seal peab olema otsekohene seltsimehelik wahelkohed ja osaw juhtimine, mida seni aga tihti ei olnud. Aga seda wõib saawutada ainult siis, kui torha teatakse kõigi komm. noorjoolaste süstemaatilise poliitiline õppus, kui aktiivi kasvatus nurgakiviks pannakse leninismi tundmaõppimine.

Et meie noorjoo aktiiv halvasti õpib ja nõnda wõlida ülevalt alla waatab, see on juuremalt osalt õige. Just õppimise alal tuleb meie aktiividel end kokku võtta, et meie selle seisukorran joutas, kus iga aktiivne komm. noorjoolane loeb onia otsekoheseks kohuseks ja tarwiduseks leninismi õppida, arusaamisega partei ühest elust oja võtta ja tõsielt ühingu realiiigete hullasid kasvutada. Teisiti ei suuda meie kasvawaid ühingu ridasid ümber kasvutada ja kogu ühingu wariitset tõsine hädaoht.

Meie põhiülesandeks ja hüdsonaks on: kogu töölisnoorjoo ühingu ühe tõmbamine. Meie ülesandeks maal on kõige laiemate maotöölise ja tehnikurahwa hullade ja parema oja tektalurahwa noorjoo ühingu ühe tõmbamine.

Kuid noorjoo ühingu kasmu on tarwis nit reguleerida, et alal hoida proletariist juhtimist ühingu ja kindlustada partei mõju noorjoo peale. Seda ei saa meie niipõrd organisatsiooniliste abinõude waral kätte, kuiwõrd järjekindla

kasvatustöö, kogu komsnoorsoo liigete õppuse ja aktiivi leninistliku kasvatuse kaudu.

Noorsoo aktiivi tööajutuse alal peab arvestatama iga ühiku tegelase töövõimet ja selle järele aktiiv tööle rakendama. Ülearused komisjonid ja koosolekud, mis suurt aja- ja energia-kulu nõuavad, tuleb ära loata, et aktiivi tööajutust kokkuhoidlikult läbi viia. Suuremat rõhku tuleb panna töö omaduse töstmise peale: parem vähem, aga paremini.

Maatööliste ja kesktalurahwa noorsoo peale toetades tuleb ühinguksse tõmmata parem osa kesktalurahwa noorsoost. See on ühingu ülesanne ja kartus kesktalurahwa noorsoo ees tuleb otustatawast kõrvale heita.

Proletaarse juhtimise kindlustamiseks tuleb aga ühinguksse suuremal määral tööstustöölisnoorsugu tõmmata. Praeguse ajajärgu poliitika põhitõimuste seisukohalt waadates on ühingul tööstisandets kogu töölisnoorsoo ühinguksse tõmbamine. Parteiorganisatsioonid peawad selleks kaasa aitama ja ühingu parteilise tuuma omaduse külje töstmise eest tähepanelikult hoolt kandma. Seda tegi partei kongress kohalistele organisatsioonidele kui ka keskkomiteele kohuseks.

Praktilise töö alal andis kongress hulga näpunäiteid, mida ühingul lähema aja kestes ellu tuleb viia. Siin on noorsoo valmistuse ja majanduslise ülesehitustööle tõmbamisel väga suur tähtsus. Sellepärast kohustas kongress parteid ja noorsoo ühingut kõik abinõud tarvitusele wõtma, et poliitilise õppuse kõrwal saaks edaspidi laiendatud wabrikute ja tehaste koolide wõrku ja kursuseid, mis noorsoole tehnilisi teadmisi ja tööoskust annaks. Samuti tuleb ka külanoorsoole põllumajanduse erialade kohaseid teadmisi anda, milleks ühingul tuleb agronomide ja koolitõpetajatega ühendusesse astuda. Talurahwa noorsoo kultuurilise ja tehnilise taapimise töstmise praegusel meie majanduse ümberkorraldamise ajajärgul — elektrotööstuse ja kooperatsiooni kaudu — see on ühingu üks tähtsam ülesanne kultuurilise revolutsiooni läbiwiimiseks maal. Sellel alal tuleb ühingul oma tööd laiendada, et kesktalurahwale abits olla liidu kindlustamiseks kesktalurahwaga sotsialistlikes ülesehitustöös. Partei kongress arvestas kõiki ühingu töö ühtlasu ja andis kindlad juhtnõuad, mille teostamiseks ühingul tuleb ajada.

3. 11.

Karl Liebknecht ja noored

Iga aasta 15. jaan. tuletab rahwuswaheline töölisnoorsugu Karl Liebknechti nime meele. Tuhanditel koosolekutel, sadadetel uulifameelewaidustel, mida korraldavad revolutsioonilised noored iga aasta 15. jaan. kogu ilmas, Nõutogude Liidus, Euroopas, Ameerikas, Hiinas, Jaapanis ja igal pool, kus põlemas proletaarne klassiwaen, — tuleb noorte suust kuuldamale kaks nime: Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg. Ja selles nimes wäljendub ühest küljest austus juhi wastu, teisest küljest kostab selles sõnas — Liebknecht — määratu wiha ja kättetafumine nende wastu, kes häwitafid selle julge ja waimustatud töölisnoorsoo juhi.

Liebknecht!.. Selle sõnaga tahawad miljonid töölisnoored ütelda: „Kodanlus häwitas küll Karl Liebknechti, kuid töölisnoorsugu häwitaab kodanluse!“

Kes oli Karl Liebknecht? Ei leidu wisi ühtki töölisnoort, kes seda nime ei oleks kuulnud. Wähem tuntakse seda, misugused on ta teened ühtlasjaliselt töölisnoorsoole.

Karl Liebknecht oli kõige peali julge wõitleja ja revolutsionäär. Tema teened töölisklassi wõitluse rikastamiseks teoreetiliselt ei ole nii suured. Tema wõitlus ja revolutsiooniline tegevus olgu aga igale töölisnoorele ja noortkommunistile eestjuhts.

Enne ilmasõda ja ilmasõja päewadel ei olnud Sakamaa tööliskitumises mingiugust üldist revolutsioonilist wärskust. Sel oli oportunisti ja reformismiga läbi mädanenud. Minusefets tõeliseks wõitlejaks, tõeliseks revolutsionääriks Rosa Luxemburgi ja Klara Zetkini kõrwal oli Karl Liebknecht.

Sõmasõja päeval, kui sõjaid riigipäeval hääletasid sõjatreeditide poold, kui nad teisevile ja isamaale truult jäid, oli Liebknecht ainulene, kes sõjatreeditide vastu hääletas, kes hüüdis: „Sõda sõjale“!

Ja maenlastest piiratud, täiesti üksi oles, jättas ta julgelt ja väimustatult oma revolutsioonilist tööd. 1915 a. organiseerib ta Berliinis ja üle kogu Saksamaa töölisnoorjoo meeleavaldusi sõja vastu klassisõja hüüdsõnadega all. Selle eest mõistetakse ta tüüri. Liebknecht läheb sinna julgelt ja väijalatuvalt. „Surveabindud ei juuda revolutsioonile tammi ette ehitada“, need on Liebknechti sõnad klassikohtule. Revolutsioon vabastab Liebknechti 1918 a. novembriis tüüri. Silmapilk asub Liebknecht jälle revolutsiooni torni kerkel. Peale Wilhelmi kukumist moodustasid valitsuse sotsialdemokraadid ja neist weidi pahemalpool seiswad iseseiswad sotsialistid. Liebknechtil oli tohe selge, et nüüsgune sõjside valitsus, mis pealegi töötas käsitades walgekaartlike ohwitserkonnaga, ei ole töölisklassi huvides, et nüüsguseft valitsuseft ei ole töölisklassil peale demokraatlise loba ja ahetate midagi loota.

Ja Liebknecht kuulutab julgelt ja väimustatult Saksamaa töölisele: „Revolutsioon ei pea seisma jääma. Waja teha Wene töölise eeskujul. Wõim töölise nõukogude kätte“!

Nende hüüdsõnadega asub Liebknecht tegevusse. Waagi koondab ta oma ümber kõige teadlikuma, parema ja revolutsioonilisema osa Saksaproletariaadist. Liebknecht paneb aluse Saksamaa kommunistilisele par-

teile. Parema osa proletariaadist on valmis võitluseks sõjariistu kätte võtma. Liebknecht ja teised Saksamaa noore kommunistilise partei juhid ei kõhkle filmapilkugi, et teha kõik mis tarvilik võimuvõtmiseks proletariaadi kätte.

1919 a. jaanuaris on mäljaastumine. Sõjidel, kes koos töötasid walgekaartlike ohwitseridega ja keiserriiklastega, läks sõrda ülestõusu maha suruda. Mgab metsit kättemaks ülestõusjatele. Noore kommunistilise partei paremad jõud hävitatakse. Kuid see ei kõhuta Liebknechti, kui julget ja kohtumata revolutsionääri.

Weel 15. jaan. hommikul kirjutab ta komm. partei hääletandjas „Kote Fahnes“:

„Täna sed wõidetud muutuwad homme wõitjateks“!

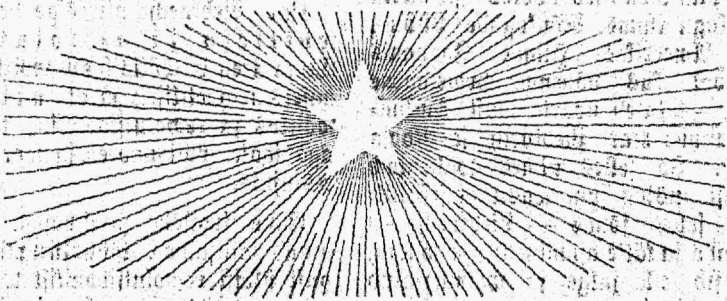
Samal päewal wangiastatakse ta. Teel wangiastajasse lastakse ta seljatagani maha. Selle mereidõ peafüüdistajateks olid sotsialdemokraadid, kes kogu aeg Liebknechti peale jahit pidasid.

Karl Liebknecht oli eeskätt töölisnoorjoo juht. Tema oli üks Sotsialistilise Noorjoo Internatsionaali asutajatest. Ja kui noored teda meele tuletawad, siis mõtlewad ja wõtawad eestuju just tema julgest ja entustsalgawast revolutsioonilisest tegewuseft, tema mõitluseft.

Liebknecht... Seda nime nimetades ütlewad kõigi maade revolutsioonilised noored ühiselt:

„Kodanlus häwitab Karl Liebknechti, kuid töölisnoorjugu häwitab kodanluse“!

F. Kops

Beet ja Zida

Cesäare Madu

Beet kord kaitoga Punule mööda rist-
luid ja Laudikule parmu püünaga mõnu
tafka. Ning kogu kari üngi polluatast
ceemal soovannal kadastikis.

Beet mistas malga, waatas ringi ja
kibutas siis üle künngaste ja weeloitude
karates Johu. Teda ei huvitanud noored
kiwitriksid, kes said waewalt eest kowale
ja siis, istudes järgmise mätta wõi kammu
otsa, tegid sealt pillawaid kaitse. Noor
jänas pööras kadaka alt üles ja pani põ-
geldes liipama. Kuid ta see ei tõmmanud
enese peale Beedi tähepanu. Niisama ei
peatanud jooksja pillipereforma juures,
kelle wiit eilaõhine ebaõnnestanud jäht
juba nii waga wälja luumina oli ajanud.

Beedil hüppas hida rünnus. Ei mõist-
nud oieti üegi miks. Aga ei ta teadis
jeda niisti. Oli jälle tung seda jarjandit
pihut tunjelbada. Hoobis natuke. Talle
järsku pöösaste wähest juure hiilida ja
filmad selja tagant kättega kinni katta. Do,
kuidas see siis krasib ja rabeleb ning
wabanebda pilliab! Just kui piiste kate.
Aga tema, Beet, pistab järsku jooksi.
Kaob niisama nägemata nagu ilmuis. Ni-
malt patilindid wiib kaska. Miks? Aga
muidu. Seob pärast selle punase riide-
äärde tept kiltge. Korib aia peale ja kee-
rutab oma woidumarki peakohal. Mii et
Zida seda üle soo näeb.

Mitugune juhe piiste plika! Sarnast
ei ole Beet weel näinud. Tõlgendab päe-
wad otsa üllipäinis karja juures. Enä-
masti seisab seal nagu tülite seenerüpp.
Ja tee mis tahad, aga mitte temast wälja
ei saa. Mitte pisaraidki ei tule. Ega lähe
kellelegi kaebama.

Aga see äritab ja õrritab. Tektib nal-
jaka tunde. Tahtub ilka jälle teda kin-
jata. Ning ühtlasi hea olla. Kõik see on
hoobis teistil kui mullu Sijuga. Seda ei
puutunud ta kordagi. Oli jeta, liig narr.
Edew ja suure suuga. Just nagu wastand
Zidale, kes endamisi heliseb laulda oma
tülutehse häälega. Nagu mõni kasewint.
Kõsih otilda mööda pöösaid ning künkaid
pöörkaid, linnupest. Eht piinab kraawis
kalu. Just kui pois. Ei, wägisi tahad
niijugust mudatilikiga wõtata. Eht kaitoga
wett wastu filmi, priitsida. Niijamuti
wallatuse pärast.

Beet bu juba piirikraawi ääres. See on
täis wajuwad ja loomadest kinni tallatud.
Teisel kaldal laialijõttutud wassil kilita-
wad segamini kadakapöösad. Just nagu
teineteise wastu liitunedes.

Seal istubti Zida omia karjamaa sees
künkäl. Minult pea ja olad paistawad
kõrgete künkalingaste wahelt. Beet hiilib
kraawi äärt mööda allapoolle. Kuid siit
ei pääse mitte jalaja ligi. Zida istub
ju nägu poolpoiki kraawi poole. Aga
awalikult tema kallale jooksta? Ei, see
ei lähe. Jalad ei wõta. Käed ei hakka.
Niipea kui Zida teda näeb, hüüab ta koge:
Beet ae, kas kiwitriks wõib kammu sisse
peja teha? Eht jälle: Mitu muna minneb
kagu? Ja siis on tõnkamistujit ära. Katsju
aina, et wastata suudad ning et mitte
lahtise suuga sõna taskust otsuma ei hakka.
Aga Zida pärib ja pärib. Ning ise fah-
wib ja fahwib kogu aja noaga puupulka.
Just kui pois.

Ei, parem jätab ta täna patilindid ra-
hule. Teeb enda nagu siit mööda minema.
Läheb lahtise noaga. Nagu otksil parajat
keppi walliti. Ja kui parajasti Zida kohta
saab, waatab tehtud imestusega selle poole.
Aga siis kostab koge küsimine: Beet ae,
kuidas su jänesepeogade termis on? Tule,
istu siia künka otsa. — Ei, ma parem
sejatan siin pihut, wastab tema. Muidu
teeb Bunu aiale tule alla. — Sa peasid
talle laua filmade ette panema. — Wanek-
sin kas wõi ronga ninasse, kui see minu
tegemine oleks. — Waata, sand ta täest
kaewata! — Noh, kel saama. Waite poja
jooltest kahju on!

Juba on Beet Zida wastas pöösja taga.
Silmitses teda wargil kadaka olste wahelt.
Plika istub künkäl ja plisatab pruunik-
põlenud paljaste jalgadega wee sees. Näit
aladele wajunud. Walljad juukses sassis.
Lütinud jambalorwaline kumb. Ja, mis-
jugune oli see plika kawadel, kui esimest
korda siia karja ilmuz! Suithulohu tungis
kangelt ninasse. Wiit oli ta saunast, kus
kerihaga ahi nurgas. Ja kahwatu ning
kõhmetu, nagu oleks wee ja leiwa peal
paastunud. Ja niijaki pole priiskem. Ni-
malt häitesest natuke üle wõõbatud.

Kuid seal ilmub ootamata teiselt poolt
üüna Zida ligidalt pöösaste wahelt näh-

tawale jonimiits. Beet teeb ruttu sammu ettepoole ja ajab kaela pikale. Zida tagant hakkab paistma ümargune punnipöseline nägu. Siis pikk kael. Sellepeale rippuvad olad. Viimaks kogu poiss hallikas blumiks ja kukepükstes. Just nagu nädalane warblasepöeg. Hüülib taja Zida juure.

Beedis kihwata. Ceda poissi ta tunneb. Kooliwend wanemast jaost. Kaupmehepöeg Cedi. Talwel on koolis klassi ülewaatajaks. Korrakubjaks. Kaebab iga paberossi jupe päraft. Aga ise on esimene rihwand. Läheb sõõgi ajal mõnest saunapoisist mööda, ja juba lendabki väim karbift põrandale. Ja katju ta peale kaebada! Sõõb pränikuid ning läib koolipapa lambris kohwi joomas. Aga nüüd jookseb aega suruiks liües ümber ja lõhub liiknipeft. Baras noor wnt.

Ja niisugune tuleb Zida kallale! Dieks see Uleoja poiss olewat. Miks. On ometi saunajugune karjapoiss, kuigi talunikupöeg. Teku koerust. Itka nagu omade asi. Aga see pikakaelaga jompiikas! Ei selle jaoks on weel kord ja kohus.

Cedi on järsku Zida juure karanud ja selle pikali wisanud. Litsjub siis parema käega wastu maad. Bahemaga aga krahmid sammalt ja kopib talle krae wahalet ning kume alla. Zida wärksleb abitud. Küünistab kallalelippujat käest. Kuid Cedi näitab ainult kollakasmuisti hambaid. Nüüd napjab lameja hammastega. Enhu hakkab aga ainult poissi warukas.

Beet on kallaletungijal juba ümbert kinni haaranud ja ta eenale tõmbanud. Siis kargab ise tagasi ning lahmas pita huusejuure fättä.

Cedi pöördub efiti kohkurult ümber. Siis lööwad tal silmad wihajelt läikima. Tõmbab maast künna.

„Sauna-Maie kalfjupunn!“

„Mamma koorimott!“

Ja mõlemad seisawad nüüd waikides teineteise wastu. Nagu wored kohukaela kuded kewadel. Beet tahaks heameelega esimenesena kallale tungida. Kuid teine on kaks aastat wanem. Palju suurema koguga, kuigi lodew ja saamatu. Tüli kolkumännes on woit siiski kahtlane.

Ja Beet hakkab wastase ümber ringi tegema; hoides nägu ifka selle poole. Cedi omapoolt keerduw talle järele. Beet ei loodagi talle niiwõisi selja taha saada. Aga kahtmata tuleb tung tiirusid teha. Ligiheba ja toganeda. Teine wiimaks lagedale jalka ja ise pööstaste wahalet hoiduda. Siis wastasele juurikatüfiga mööda keret tabada ja itkida, kui kadakad ja sanglepad wärsks on. Ole pealegi kaks aastat wanem. See röösta pilma. Lufutsuta päewad

läbi kompuwetta. Nii et hambad pigised. Beet annab sulle kas wõi õiguse esimese korra wistata. Ja weel teise, kui soomid. Ning utjab siiski läbi.

Beet on juba poole ringi teinud. Cedi selja taga on nüüd Zida. Aga see waatab liikumata pealt. On mätta otja astunud. Just kui tahaks paremini näha, millega katelus lõpeb. Wahib alt kulmu, oma alumist huult näppides.

Kuid Cedile ei näe seiskord meeldiwat. Kardab kahe wastase wahel olla. Pillub pilke kord ühe, kord teise peale. Ja siis äkki pistab jooksu. Beedi juurikas lendab talle koha järele. Sellele järgnemad joimisonad.

Saunmu wiiekümne peal peatab põgeneja. Näitab keelt. Beet lahmas uuesti künnetüki. Siis kaob Cedi pööstaste taha.

Beet astub künnale ja wahib, käd pükste taskutes, sanna poole, kuhu jooksja kadus. Noh, täna ei tule see enam tagasi. Aga tema, Beet, poleks ifegi ustinud, et juba nii tugew on. Beaeegu, nagu täiskaswanu. Rõige rohtem weel tulewase juwe läib ta karjaks. Aga kui siis järgmisel kewadel koolist koju tuleb tuumistus taskus, ajub ema ette: Täna wu lähen suiliseks, ütleb ta. Mis suiline siisuguseft konnast saab? — lausub eit. Aga erdal heameel, et poiss siis rohtem teenib. Kuid temg, Beet, wõtab järsku; eidel ümbert kinni ja paneb ta ilma suurema situtamiseta piisti tooli peale. Wõi vähemalt raiepaku otja. Näitab, mida temajugune koonal woib. — Ei, parem juba läheb ta puulõikajaks. Seal woib jõggiwahajal mööda metja ringi lasta. Marju korjata. Waadata, kuidas prawad ketast lõõwad. Sarakate weft wälja piiluda.

Zida on endisele kohale istunud, ütleb, nagu wpleks midagi olnud. „Tule, katju, kui jõe weft siin on!“

Beet unustab koha oma tulewikuplaanid, juba tahab ta jeltfilise kormale aset wõtta. Kuid see, tõstab järsku, kae üles ja näitab üle jõe põllu poole:

„Näe, juba Bunu jälle!“

Silmapiilk tormab Beet põllu poole. Esimeste hüpete ajal, milledega ille kün-gaste ja pifemate pööstaste lendab, pillub ta näidata Zidale oma jõudu ja wäiwust. Kuid siis kaob mahajäänud jeltfiline meeleft. Silmade ees seisab ainult kuretegi. Bagana Bunu! Juba on tal pool teha aiaft läbi. Lõhnib kaeralatku. Ning berentees wahib rohuuaia wärawalt. Tuleb wiimaks jälle karjundes karjamaale. Et ahwardada ja joimata. Ja lõpuks juuste järele jalkida. Ning pealegi emale kaebada. See aga woib selle eest pilhapiawal sõõgi-

wähe wältel neljanda käsu toonik noomida.
Aga kui Bunu on aiaäärest minema
fihutatud ja peremees kadunud, ronib Beet
mulgule. Süda tujub ja naerab. Kuhu
jää siis Gedi? Seal ronib ta parajasti
üle aia maantele. Näitab rusikat ning
hakkab kodupoole lonkima. Ja Jida? See
on kraawivalkile tulnud ja seisab seal
tännu otjas. Liikumata nagu päikesepais-
tel soojenduw kirjipoeq.

Ja ähwardawalt taigast keerutades
Gedile järele ning poolwiltu piiludes Jida
poole, lafeb Beet lahti walju laulu. Nur-
gelisel ja wigahelisel, aga omapärasel, ije-
teadwal ning wäljatutiwal kariawisi-
wiisil.*)

*) Käesolew jutukene on kirjutatud walge
Gesti blude kohajelt. Toim.

Järelwaatuseta lapsed

A. Lukiq.

Widewik.

Imelik:

kaks kui warju liiguwad —
poisikeste kujud.
Nagu kuitwand pujud
jalgadel nad kiiguwad.

«Kuule wend
peata end,» —

leiwaraha nuruwad, —
«oleme ju näljas,
warjuta, nii wäljas!»
Ligistiku suruwad.

Suust käib hais;
tubak, mais,

pudel — taskust paistawad.
Aga põlwed paljad,
ise alles — „haljad“, —
seemneid suhu pistawad.

Seis'wad siis.

Nende wiis:

uulitsale istuwad...
Tea miskit nemad,
kes on isad, emad.
Käijad mööda astuwad.

Mõni neist

jälgib teist:

pisku andi jagawad
kodanikud «lahked».
Nepmanid kuid uhked
rutuliselt sagawad.

Sajab lund.

Üine tund

jõuab juba. Magawad
teised lapsed, — söönud.
Kell kaksteist ju löönud.
Mõneil kodud mugawad.

Waikib kõik —
uulits, sõit...

Jalgule end ajawad.
Lonkides edasi,
lähewad sedasi.
Puhkust õiset wajawad.

Suland maast

lume saast, —

istme kohad karduwad.
Eemal aeda näha.
Lähewad weel wähe...
Korraga kui tarduwad.

Aias pink,

must kui kink

keset lume. Roniwad...
Pea saawad sinna,
näib kui oleks pinna
leidnud puhkeks. Sontiwad.

Siin ju nad

peatuwad.

Warsti kõrwu istuwad.
«Pingil hea iste,
anna suhupiste!»
«Wiina!» — häaled kostuwad.

Jõob — üks tüüp,

teine — rüüp...

Linnas tuled kustuwad.
Katab ämbrust summe.
Pudel lendab lumme.
Pingil kujud — müstuwad.

Ei enam säält

kuule häält:

«Lapsed» kõrwu magawad, —
wastamisi päitses
jalad neil, — öö kaitses!
Nõnda saatust jagawad...

Mu hällilaul

Mäed wärisewad, seinad wabisewad,
kui pilwi purustades lendab kuul.
Ohk wäriseb, kõik nõrgad wõpatawad.
See on mu hälli laul!

Ränk raksatus ja wõimsas tuule keerus
Keeb õhus suits ja tuli, mürk, ning raud —
Ja elu, inimeste elu häwib tule neelus.
See on mu hälli laul!

Suur mustaw õõnsus, purustatud liikmed, —
seal hoigab sõdur weriwahus suul.
Uus raksatus : . . ja mürin, uued hoiged . . .
See on mu hälli laul!

Laul õudne on, kuid helid mulle armsad,
Kõik ikked purustab ta imejõul
ning äratab kõik kurnatawad rahwad.
See on mu hällilaul!

Pääsenud wang

Näol põletatud piina märk, —
nii kahwatu ja paled lohku wäjund,
kael sooneline, lahti särk,
silmwaade nagu miskit tõsist tajund.

Kuub mudane ja kobras, karm,
selg küürus, juuksed hoopiski on hallid,
käte randmes luuni löikat arm,
kõik rööwitud, mis elus olnud kallid.

Ots higis, loogas sääre nilk, —
ei jalad kaugemale poleks kannud.
Üks wiivituse silmapilk,
siis kaagil hingege neil' oleks annud.

Pilt „Lenin“ rusikases käes
ja Läände pöördud silmad ime kurjad.
Suu sõnub: „ . . . waba . . . tööliswäes . . .“

„Küll wastutawad kord pursuide turjad! . . .“

N. Lukin.

Kukeaubitsa abiga

Wjaceslaw Siskow

2.

Teine waatus

(Tuba seesama. Seinal suur klassi tahvel, maakartid, pildid. Toas kaks lauda. Ühe ääres (näit, paremal pool) istuwad Juku, Mikk, Liide ja karjapoiss. Teise ääres — Annatädi, Maret, Liisutanta ja Metsa Mari. Jaan Liiwak käib edasi-tagasi.)

Karjapoiss. (wiibutab pliatsit, waimustuse hoos kratsib kõigest jõust kukalt ja naeratab). Mhõhhõõ! Kenasti! Ütle mata kenasti tuleb. Kuula, Liiwak! (Loeb poollauldes läbi nina). „Siin kirja kirjutab nüüd sulle“... Puhas minu oma sõna! Peris, kust on lugeda. Aga waat' edasi ei tule enam meele, kas tee mes tahad. Just nagu ära-tehtu'.

Liiwak. Luuleta, luuleta! See on hea. Saab sinust wümati mõni luuletaja, kunstnik.

Karjapoiss. Tänan wäga, Liiwaku papa. Nüüd wõib kõik juhtuda, Tont seda teab. Aga ikirja kirjutab ma Mannile. Peris tõsi ikka, Mannile, Juku. Kui ta aga aru saab.

Karjapoiss. Sa mõtled siis, et ta lugeda ei oska, mes? Ära usu; see tüdruk on tark.

Juku. Tark? Nagu sinu lammas.

Karjapoiss. Luiskad. Igatahes rohkem teab kui sinu lehm. Näitusess, lähen ükskord...

Annatädi. Kuule Jaan, westa mulle see pliats terawaks. Kõik oma sõrmed olen ää purustand selle põrgulisega.

Liiwak. Anna siia!

Karjapoiss. Lähen ükskord wälja, noh, niisama, tead isegi, waatan Mann kirjutab, seina peale söega. Mina ütlen: „Mes sa seal kirjutad?“ Aga tema kohe: „Kasii sigade man“. Mina ütlen küll, et: „Mes sa siis kohe mind, näitusess, nii pahasse kohta saadad, et kohe sigade man?“ Aga tema aina...

Liiwak. Kirjuta, kirjuta! Muidu segad teisi.

Karjapoiss. Silmapilk, silmapilk.

Stseen kahe waatuses... „Siin kirjutab kirja nüüd sulle“... Kas läheb?

Liiwak. Kirjuta, edasi. Noh, Maret, tule õige tahwli juure.

Mikk (tukub ja hakkab pärastpoole norskama. Juku ja karjapoiss, kes teine teiselpool teda, narritawad magajat, panewad talle mütsi tagurpidi pähe ja paberilipakad juuksisse).

Maret (tõustes). Oih! Ära tüütab juba see käimine. (Läheb).

Karjapoiss (Jukule). Aga tead mes ta kirjutab? Mann ikka?

Juku (pead üles tõstes). Mida?

Karjapoiss. „Karjapoiss on loll“. Waat' mes ta wälja ei mõtelnu'.

Liiwak. Tsss...

Karjapoiss (waotab pihu suu ette). Juba waikin. Aga sina, Liiwaku papa, tõmba wahest raamatuga. Ehk näpista kõrwest. Muidu lähen siin weel ülekäte. Küll ma siis wait olen.

Liiwak. Noh, Maret, näita õige, kuidas kirjutatakse „pe“ täht. Kas mälestad?

Maret. Missugune „pe“? „Pe“? Las' ma mõtlen, ehk tean kah. Kuidas siis muidu, tean ikka, tean... Oh, kulla Jaan, kas sa ei tuleks wahest waataks, mis meie ruunal wiga on. Lonkab ja lonkab teine pahemat tagumist jalga. Tea kas on õige halvasti rautatud wõi...

Liiwak. Hea küll, hea küll. Küll ma tulen. Aga nüüd kirjuta.

Juku. Kirjuta, kuuled sa. Näed, et kästakse.

Maret. Mida ma siis kirjutab? Juba see läind meelest ära.

Karjapoiss. On juba öeldu', et, näitusess „te“

Maret. Ah „te“ wõi? Oh, et sa ise lähesid oma „te“ga.

Liiwak. Mis „te“?... „Pe“! Kirjuta täht „p“

Maret. Et susi teid sööks, Kes „te“, kes „pe“. Näh, käedki warisewad juba. (Joonistab kriidiga suure O

ja teeb tema külge saba pahemalt poolt ülesse).

Karjapoiss. Mhō-hō-hō... Küll aga joonistas alles.

Liiwak. Mis täht see niisugune on? Niisugust ei olegi.

Maret. Kuidas nõnda ei ole? Olge terweks! Ärge siin püüdke segada ühtigi.

Juku. Muidugi ei ole. Kas see on mõni „pe“. Liiwaku papa, luba ma ise kirjutama.

Karjapoiss. Ei, mina, mina. Luba, Liiwaku papa. Mina tean kõige paremini.

Liiwak. Küll ta ise...

Maret. Mina tean, et nii on. Siin on teile ratas ja siin on teile saba.

Liiwak. Saba ei ole ju õigel kohal.

Maret. Noh, kas sulle ei ole ükskõik?

Karjapoiss. Mhō-hō-hō... Kuidas nõnda — ükskõik. Ütleme näituses, et minu karjas on lehma. Kas nende saba ei seisa alati omal kohal wõi mes? Ammügi siis ühel tähel.

Maret. Wõtku teid küll. (Kustutab saba ja teeb ta paremale poole alla).

Juku. Taga paremaks. Liiwaku papa, luba...

Karjapoiss. Ei, mind, mind... Tema ei mõista.

(Mõlemad kargawad kohtadelt, rebiwad Maretit käest kriidi. See hüüab: „Pea, pea! Mina ise! Käige põrgu!“ Rebiwad üksteise käest kriiti).

Liisutanta (Marile). Kas sinu kanakesed ka münewad?

Metsa Mari. Ei suurt ühtigi.

Liisutanta. Kukekene wist wilets teistel.

Mari. Wilets teine jah. Ei laula ega. Üks silm teisel ka wäljas.

Liisutanta. Kuidas see siis juhtus?

Mari. Näh, läksid Antoni kukega riidu. Seal nad ta wälja koksisisid.

Liiwak. Kuulake, pange tähele! Noh, karjapoiss kirjuta.

Karjapoiss (joonistab ilusa „p“ ja paneb tema järele suure hüüdmärgi). Hei, wanamoori! Waadake, kus seisab „pe“.

Liiwak. Aga mis lõpul on?

Karjapoiss. Hoigamise märk. Hei, wanamoori!

Liiwak. Mis hoigamise märk? Hüüdmärk. Mitu korda olen juba rääkinud.

Karjapoiss. Äh, sa mu püha ema. Hüüdmärk ongi jah. Unustasin peris ära. Selle panin ma wanaeitede tarwis. Muidu na ei kuule. Kuuled nüüd, Metsa Mari, Liisutanta, hei!

Liiwak. Hea küll. Istu. Kirjuta nüüd, Maret „ka“ täht. Ja ära karda midagi, mõtle hoolega.

Maret. Mis sa teed ära, kallis aeg, kui pea on nagu sõela põhi. Midagi kinni ei hakka. Waatan tähele otsa, siis nagu mälestaks, aga niipea kui silmad kinni panen on kõik meelest läinud.

Juku. Aga sa hoiad silmad lahti.

Maret. Omal on suur himu pimedusest wälja saada. Wahest segan tainast, aga ise aina loen: a ja be, a ja be. Ja just nagu teaksin juba. Aga kui lähen lauta lehmadele heinu wiima, siis läheb kõik meelest ära. Just nagu kirwega raiutud.

Liiwak. Las Andres näitab, sinu wana. Kas ta täna siia tuleb?

Maret. Tuleb, tuleb. Jah, temal läks kergesti. Lõeb. Kui selgeks sai, näe, nuttis rõõmu pärast.

Karjapoiss. Mhō-hō... Kes siis kohe rõõmu perast tõnnima hakkab. Rõõmu perast alati naerdasse. Eks ole nii, Liide?

Liide (kirjutades). Tõsi.

Liiwak. Noh, Maret, kirjuta siis „ka“.

Karjapoiss. Pea-meeles, Maret, selle tähega algab Liisutanta liignimi.

Liisutanta. Tagane minust, patune. Mis sa weel ei mõtle. Millegist ei hakka minu nimi peale.

Karjapoiss. Ütleb aga ka. Iga inimene hakkab millegagi peale. Liide, näituses, ja Liiwaku papa algawad „ellēga“. Mina jälle...

Liiwak. Ära sega. Istu ja luulet. Kirjuta, Maret.

Maret. Ah, ikka „ka“ wõi? Kuidas see nüüd oli... (Kitsikuses).

Juku (kargab Liiwaku selja taga püsti ja osutab tähte. Parem käsi taskus sirutab ta pahema kae ja jala

wälja, laseb nad alla ja sirutab uuesti. Hüüab). Maret! Hei, Maret!

Karjapoiss Üks jalg, üks käsi. Juku. Pärilsihtne asi.

Maret. Tean, tean. (Kirjutab „K“).

Liiwak. Oigus. Wäga hea, Maret, wäga hea. Kirjuta nüüd „te“ täht.

Karjapoiss. Mes sa ütled, noh... Eks tulegi luuletus, peris õigus, luuletus. (Loeb wenitades). „Siin kirja kirjutati nüüd sulle, ma täna suure hoolega“

Liiwak. Oot, ära sega. Kirjuta nüüd „te“ täht.

Juku (Liiwaku selja taga jalad koos, käed kahele poole wälja sirutatud).

Maret. Tean, tean... (Kirjutab „t“).

Liiwak. Oigus. Wäga hea.

Maret. Mina siis nüüd ei tea. Üksteise järele tean kõik. (Kirjutab).

See on „a“, see on „b“, „d“, „e“, „g“... Nüüd tulewad alles meele. Nagu kanapojad panen nad ritta. Aga näe, ükskhaawal ei tea veel hästi.

Karjapoiss (hüüab koha pealt). Kirjuta, tädikene, „kaheksa“ täht.

(Järgneb)

Lenini aade

*Kurwalt, kurwalt kõlab leina heli,
kurwalt sind seltsimehed saadaivad,
kurwalt lehwib leinalipp su kohal
ümbrilsetud musta looriga.*

Jah... sind pole enam meie hulgas...

Sind?... Ei, sa oled elus weel,

sest su aade... Juht, su aade elab,

mis meid juhhib ikka wõitlusteel! R. P.

Töö külas

Darwis energilisemalt aktiivi kaswatada

Sga päew tuleb meie ajundustes uusi ja uusi noori ajunikke kommunistilise noorsoo ühingu ridadesse selleks, et õppida töötada ühiskonna kasuks ning saada leninistilise kaswatusse osalisteks.

Need noored on kaswanud juba rewolutsiooni aastatel, nemad said ainult lapseas kapitalisti ja mõisniku surwet oma õladel kanda, sellepärast nõuab nende kommunistiline kaswatus ja klassiline karastus praegu uue majanduspoliitika ajal palju.

Õigemene aste jelles kaswatusstööd on kommunistilise noorsoo ühingu ring (kollektiiv,

rafutene). Arusaadaw, mida paremini ring töötab, seda parema ühiskondlise poliitilise ning kultuurilise ettemalmistuse saamad noored. Ilugi tegevus oleneb peamiselt aga sellest, kui agarad ja aktiivsed on tema eesweddajad, töö juhijad. Kus ühiskondlise tööga enam wilunud ning ka teatud poliitilise ettemalmistusega seltsimehed ringis töötawad, seal näeme seinallehti, kus noored mõtteid wäljendama õpivad, seal wõtawad noored osa kooperatiivide, nõukogude ja koolitööst, seal aita- wad noored uut ühiskondlist elu ehitada,

nõukogude agarust vastavale kõrgusele tõsta, ühehõnaga: töötavad taaja, kogu sotsialistlikes ülesehitus töös. Niiugune ring suudab hästi korraldada poliitilaringide tööd, kus noored omandavad poliitilisi teadmisi ja lennukilise ilmamaate, mille abil suudavad takirahva hulladele teed valgustada, õieti selgitada neid küsimusi, mis iga päev tööliste ja talurahva hullade ette kerkivad. Seal näeme agarat tegevust klubi eht lugemistoa ümber, mis hävitab pimeduse, roppuse, purustab usuhullustuse kütkeid, joomise jne., annab selle asemel noortele haridust ning tõstab igatülgelt asunduse kultuurilist tasapinda.

Seega aktiivsus on aga vaja igal pool tekitada ja luua. Sellepärast peab praegu meie esimene ülesanne olema: luua iga ringis vastav grupp aktiivseid, s. o. kõige agaramaid, kes kõige rohkem igatülgusest tööst osa võtavad, tegelasi, kes jamm jammu järele ringi tegevust paremale järjele tõstavad, teda hulgalisemaks muudavad. Minult tugema aktiivi abil võime igapäevaga hulgalisemaks kasvama noorsoo organisatsiooni tegevust vastaval kõrgusel hoida.

Misugune peab olema ringi aktiivne tegelane?

Klassifõja päivil oli tarvis niiuguseid aktiivseid tegelasi, kes sõnadega suutsid noori mõitlusesse kutsuda proletariaadi klassivaenlaste vastu, tõsta revolutsioonilist meeleolu ja vaimustust. Siis oli see tubli aktiivne, kes paremini luusis oma organisatsioonis korraldada sõjalist ettevalmistust, toetada hoogtööd sõjaliini kasuks, organiseerida noori valgetaardi mässude mahasurumiseks jne.

Nüüd aga, mil parteie abiks tuleb olla sotsialismi ülesehitamises, ei tõlba aktiivsele enam need omadused. Nüüd peavad need hoopis teised olema. Esiteks, ta peab oskama organiseerida kommunistilise noorsoo isetegevust ja algatust, jäädes ise ainult juhatajaks. Ta peab tundma par-

teitu noorsoo meeleolu ja seda ära kasutama ringi tegevuse laiendamiseks. Ta peab oskama siduda noorte ühingu tööd partei üldiste ülesannetega, peab olema tuttav partei ülesannetega külas, et õieti teostada partei ühingu ja ühingu ülesandeid külas. Ta peab olema poliitiliselt nii palju arenenud, et suudab kinn. noortele töitide üleskerivate küsimuste peale vastust anda. Ta peab olema igapäevi eeskujulik, kõiki küsimusi tõsiselt arutama ja osustama ning oskama nende lahendamiseks õiget takitust tarvitada. Ta peab olema seltsimehelik, mitte kaimandama ja üksi ettekerjutusi jagama, vaid ühise seltsimeheliku töitamise juures nõu andma.

Mida peame tegema selleks, et aktiivseid tegelasi kasvutada?

Selleks on kõige pealt vaja ringi tegevus niiugusele alusele seada, et ei oleks ühtegi ringi liiget, kellel mingit erilist kohustust ringis täita ei oleks. Iga ringi liige peab oma suudete järele midagi tegema ja mida enam ta harjub, seda suuremaid, raskemaid ja tähtsamaid ülesandeid võib ta täita. Minult alalises tegelikus ringi töös harjuvad ja kasvavad ise enesest aktiivsed tegelased. Iga asunduse ring peab oma tegevust rewideerima ja järelvaatama, kas on kõik liikmed tööle tõmmatud. Kui seda ei ole täielikult läbi viidud, siis tuleb see kohe läbi viia. Tuleb äratada huvitust tööst osavõtmiseks.

Ühes sellega tuleb filmas pidada, et iga ringi liige saaks niiuguseid ülesandeid, mis teda rohkem huvitab, mida ta ise soovib teha. Kui mõnel ühingu liikmel on soov töötada kooperaatiivis, siis ei tule teda mitte vägijee fooli tööse panna.

Ei tule ka unustada, et kui ring oma liikmeid saadab mõnda asutusse, näit. kooperatiivi, lugemiskirjupa eht muu asusse nurta tööle, siis tuleb saadetavat ka igatülgelt aidata, nõu anda, kuulata tema aruandeid ja kui tarvis, siis ühisel jõul tarvilikku juhatust anda.

R. Linholm

Ühismängud klubis

Tants, nii ütelda kodanline tants ehk salongtants, on meie noortele wastiwõtmatu. Kuid ometi on liikumistarwe, sooloomusunniline mängimise, hüppamise, tagaajamise ja keerlemise tarwe üks meie lahutamatuist wajadust. Selle wastu ei räägi keegi. Ainult selle tarbe peawad saja protsendi rahuldama mitte tantsud, waid ühismängud meie klubides.

Käesolewad read pakuwad mõned mängud, mida W. Kingissepa nim. Haridusmaja noorte sektsiooni mängukomisjon Haridusmajas tarwitusele wõtnud. Need read ei pea jääma wiimasteks. Kutsume üles kõiki, kes weel mingisuguseid mängu teawad, neid awaldama, kõikide omaks tegema. Sest häid ühismänge peame nüüd elektritulega otsima.

Ühismängud jagunewad oma sisu poolest kolme ossa:

- rahulised mängud,
- jooksumängud ja
- spordimängud.

Poolik pill

Kui mängijaid mitte üle 100, tuleb wõtta 50 pilti (wäljalõigatud wanust ajakirjust ehk ka postkaarte) ja need poolitada. Lõigata mitte sirgjooneli-

sel. Ühed pooled esimesse karpi, teised pooled teise karpi. Selle järele algab mäng. Meesterahwastele jagatakse ühest karbist, naisterahwastele teisest. Mängija ülesanne — ülesotsida isik, kelle wastawa pildi teine pool käes. Niiwiisi sünniwad paarid. Paarid jalutawad seni saalis, kuni kõik pildid terweks saanud. Edasi —

Tramwai

Paarid seisawad ühes reas, lasewad siis kätest lahti ja seisawad silmad wastastiku kahes sirges reas niikauget üksteisest, et konduktorid wahelt läbi mahuwad käima. Walitakse konduktorid (nende arw kõigub äranägemise järele). Konduktorid peawad olema elawad ja sõnakad. Konduktorid pörawad mängijate poole mitmesuguste küsimustega. Mängu sisu seisab selles: isik, kelle poole konduktor pöörab, ei tohi ise wastata. Wastama peab tema kaasreisija. Kui wastab see, kelle poole pööratakse; ehk ei wasta see, kes küsimusaluse wastas seisab, siis läheb see neist, kes wea tegi konduktori asemele.

Me lähme rukist lõikama

Mängitakse lauldes. Laul on järgmine:

Me lähme rukist lõikama.

Me lähme rukist lõikama kes saab me wihuld koitme? kas sine waike
 mina otsein sine otsid, jagused otse oma. Mine leidsin

sohrake saad meie seltse hitme?
 sine leidsid kes hoopetu jääb minia

Soowitaw on, et laulu klawer saadaks, sest harilikult ei laula kõik mängijad kaasa.

Mäng käib nii: esimest salmi lauldes jalutawad paarid ümber saali, kuna

mõned üteliigsed keskel seisawad, Niipea kui teine salm algab, lasewad paarid käed lahti ja lähewad ringi keskele kokku uut paarilist otsima. Jälle esimene salm jne.

Orawad

Mängijad seisawad 4 kaupa suures ringis ümber saali. Kolm hoiawad üksteise kätest kinni, neljas on nende keskel ja kujutab orawat. Paar üleliigset orawat peab olema suure ringi sees. Signaali järele jooksewad orawad kolmnurkadest wälja ja wahetawad kohti. Üleliigsed püüawad kohti. Iga kohawahetuse ja wäljajooksu järele wahetatakse igas grupis uus oraw.

Märkus: Mäng läheb huwitawaks, kui teda saadab klawer ($\frac{3}{4}$ takt). Niipea kui kuulub muusika, teewad kolm igas grupis ringmängu orawa ümber. Muusika kestab 4—12 takti ja katkeb äkki. Kui muusika waikib, wahetawad orawad kohti. Jälle muusika jne.

Post läheb

Mängijad seisawad suures ringis ümber saali. Postmeister annab igale mängijale numbrit, mida käsib meeles pidada. Üks mängija jääb ringi keskele, kus ta silmad seotakse. Nüüd hakkab postmeister hüüdma, näit.: „post läheb 7-est 23-sse jne.“ Hüüetud numbritega mängijad wahetawad kohad*). Soowitaw on, et nad teine teiselpool ringi seisawad (üksteise wastas, mitte kõrwal). Sel puhul aga, kui postmeister hüüab: „postirong läheb“, wahetawad kõik mängijad kohad. See, kelle pime mängija kinni püüab, jääb tema asemele.

Osaw waras

Mängijad seisawad kahes wastastiku reas üle saali. Ridade wahele pannakse toolile mingisugune asi (ninarätt, müts). Signaali järele jooksewad 2 serwmist mängijat wastastiku wälja. Kummagi ülesanne on asja toolilt ennem kätte saada ja nii ära wiia, et teine „matsu“ lüüa ei saaks. Kumb rida rohkem kordasid seda teeb, see wõidab.

Märkus: Wõit loetakse sellele:

- a) kes asja ilma matsuta ära wiib,
- b) kes asja wiiale (wargale) matsu lööb,
- c) kes teisele wiimase matsu lööb.

*) Kui mängijaid palju, siis wõib ilte numbriga nimetada 2 kuni 4 mängijat.

Galopp

Mäng läheb muusika saatel ($\frac{2}{4}$ takti — polka ehk galopp). Mängijad seisawad suures ringis ümber saali. Niipea kui algab muusika, hakkawad mängijad ükshaawal wälja jooksuma (joosta tuleb parem külg ees, takti järele hüpates), et wastaspoolt kedagi oma poole üle tuua. Mängija tantsib üksi walitud isikuni, siis tantsiwad nad kahekesi kätest kinni hoides tagasi. Ja nõnda edasi.

Tunnelit mööda

Mängijad seisawad paaride kaupa ühes reas (wõib poolringina ümber saali) ja hoiawad kätest kinni. Mõned mängijad peawad wälja jääma algatajateks. Reas olijad tõstawad oma käed üles (kinni hoides) nii et käte all tunnel sünnib. Üleliigsed lähewad ükshaawal tunnelit mööda, kusjuures igaüks omale uue paarimehe peab walima tema käest kinni wõttes ja teda enesega tunnelisse tõmmates. Nad rändawad tunneli lõpuni ja jääwad siis seisma käest kinni hoides. Üksikuiks jäänud mängijad jatkawad rännakut tunnelit mööda.

Käesolewad read sisaldawad 8 mängu, mis enam-wähem mängida kõlbawad. Muidugi olemas olewate mängude arw pole sellega sugugi weel piiratud. On olemas palju häid mänge, kuid nad on rohkem perekondlised ega sünni klubis masselistel õhtutel, kust 100 kuni 500 inimest osa wõtab, üles seada.

Et mängude programmi teatud õhtuks kokku seada, tuleb eestkätt silmas pidada massi huwisid, tahteid, soowe. Kohal, kus tantsukirg mitte enam nii suur ei ole, wõiks eeskujuna soowitada tarwituseks järgmist kawa:

1. Poolik pilt; 2. Wals „Kellega juhtub“.

Need kaks nummert tulewad alguses üheskoos seletada.

3. Galopp. Waheaeg; 4. Kaerajaan.
5. Orawad. 6. Tunnelit mööda (ehk tants). Waheaeg. 7. Leilender wahetusega. 8. Me lähme rükist löikama.
9. Post läheb. Waheaeg. 10. Wiimane wals.

R. Laurent

KOMMUNISTLIK NOORSOO LIIKUMINE VALISMAADEL

Töölisnoorsoo majandus-poliitiline võitlus

Ulati ei saa töölisklassi võitlus turnaja vastu liikuda ühesuguse hoogusega, on olemas tõusud, kuid on olemas ka mõõnad, kus tuleb ainult mõidetud seisukohti kindlustada, hõlmemail juhtumistel teegi uuesti alustada ja „musta“ organiseerimistööd teha.

Meie ühikutes parteides ettetulnud „lapselõhega“ põhjendab just selle peal, et tuntakse hirmu organiseerimise töö eest, ega juleta fiduda endid nende raskustega, mis kahelordset tahet ja energiat nõuavad.

Kapitalismi pealetungimise ajajärgul on aga paratamatu, et tuleb ajutiselt taganeda, tuleb leppida osaliste võitude kaotamisega pealetungimise walge terrori ja sõjakohutute laine ees, see on aga klassi võitluse strateegia — tuleb mõista aega võita, et siis vastasele uut ja ohusustavat hoopit anda.

Meie teame, et jarnasel ajal tuleb kõige energilisemat võitlust pidada iga väitise ja tühisema nõudmise läbivurumiseks, iga samm eest, mis töölisklass teeb enda majanduslike seisutorra parandamiseks. Selle juures peavad kommunistid silmas, et iga osaline nõudmine, mida töölisklassi majanduslike seisutorra parandamiseks üles seatakse, saaks jarnajelt üles seatud, et ta laaga aitaks revolutsioonilises võitluses töötavates hulkades.

Kapitali pealetungimise ja walge terrori ajajärgul, tuleb töölisnoorsool, kui nõrgemal ja vähem organiseeritud osal töölisklassist, jelle all alati kõige rohkem kannatada.

Seda silmas pidades, on Komm. Noorsoo Internatsionaali poolt kõigile sektiioonidele juhilaule antud — suurendada ja elustada Komm. noorsoo ühingute agitatsiooni osaliste nõudmistest eest.

Täienduseks eelmisele kuulutas Komm. Noorsoo Internatsionaal veel läinud aasta detsembris „ametiühjuslike nädala“ välja, et massilist organiseerimistööd hõlbus-

tada töölis-talupoegade noorsoo hulkades. Massiline kampaania töölisnoorsoo majanduslike nõudmistest eest on alganud termel väerinnal. Tagajärgedest on alles wara kõnelda, kuid võime maadelda tööd, mis on juba selleks tehtud ühikutes maades.

Saksamaa

Saksamaa komm. noorsoo ühing, kes oma liigete arvu poolest, peale W. V. K. N. U., teiste maade komm. noorsoo ühingute peajagu kõrgemal seisab, on siiski majanduslikes ja ametiühjuslikes tegevuses teistest veel kaugemale maha jäänud.

Saksamaal loetakse praegu ligi 5 miljoni noortöölist, kelledest 1 miljon õpilased. 1922 aastal Weizsigis peetud ühendatud üleskõnnetamise ametiühjuslike noorsoo konverentsil oli sellest 5 miljoni töölisnoorest ametiühjuslikele organiseeritud ainult 500.000. Sotsialistid ametiühjuslike ei ole aga näpuotsagi liigutanud, et seda määratud organiseerimata töölisnoorsoo hulka ametiühjuslikele tõmmata. See arv on bürokraatlike juhtide saamatuse tõttu üegi vähenenud ligi 50% võrra. See liigete arvu langus, ametiühjuslike kinnitab veel kord tarvilikust, et noorsoo ühing peab ametiühjuslike kaudu agitatsiooni töölisnoorsoo majanduslike huvide eest suurendama. Ametiühjuslikes töös on Saksamaa komm. noorsoo ühingu töö tänni langenud ja seda tuleb tal „ametiühjuslike nädala“ puhul parandada. Ametiühjuslike nädala puhul oli komm. noorsoo ühingu poolt üles seatud terve rida juhilauleid, mida peavad komm. noorsoo fraktsioonid, ametiühjuslike noorte sektiioonides ellu viima.

1. Hoogne kihutusöö töölisnoorsoo hulgas ametiühjuslikele astumiseks.

2. Igapäevaste takistuste kaotamine, mis keelavad töölisnoorsugu astuda ametiühjuslikele, liikumisele arafaatamine algelistele ju.

S u g l i s k a a

Maatamata selle peale, et Inglismaa komm. noorsoo ühing arwulijelt alles wälte on, on ta juutnud laialdase töö majanduslikes ja ametiühjuslikes wõitluses ära teha. On suudetud:

- 1) organiseerida ettevõtetes rakufesi,
- 2) korraldada tööliskoostöö konverents,
- 3) läbi wia tööstusliku kampaniaid,
- 4) tööd ametiühjuste fraktsioonides suurendada

Eriti wiimase ajal oli seisutord soodne komm. noorsoo ühingu majanduslikeks wõitluseks.

Mäetööstuse kriis, sadamatööstuste ja meremeeste streik, tekstiiltööstuste hulgaline lahtilaskmine jne., need kõik tistufid endaga kaasa määratusuured töölise hulga. Siin näitas komm. noorsoo ühing praktiliselt, teatud erinõudmistele ülesseadmiseega tööliskoostöö jaoks, mis on teatud tööstuslike igapäewaste nõudmistega, mis tuleb tööliskoostöös enda poole tõmmata.

Korraldatud kampania mäetööstuste hulgas andis hiilgavaid tagajärgi, mäetööstuse raidonits suudeti ajutada 15 uut rakufesi.

Sama tagajärjel ka töötas komm. noorsoo ühing ka lofardi (lahtilaskmiste) ajal tekstiiltööstuses, millest osa wõttis üle 80.000 noortöölise. Kampania tagajärjel wõeti vastu 50 uut liiget komm. noorsoo ühinguks.

Komm. noorsoo ühingu pealisesandets lähemal ajal on: tööstuses rakufeste suurendamine, uute fraktsioonide organiseerimine ametiühjuste juure ja tööd laiendamine punaste ametiühjuste hulgas.

B r a u t s u m a a

Prantsusmaa komm. noorsoo ühing on ametiühjuslike tööd poolest teistest R. N. S. fraktsioonidest ees.

Wäsimata agitatsioonitõttu on jõutud nii kangele, et 80 prots. Prantsusmaa komm. noorsoo ühingu liigetelt on ametiühjustesse organiseeritud ja töötawad ametiühjuste noorsoo fraktsioonides.

Töö peale ametiühjuste fraktsioonides on erilist tähepanu pööratud. Komm. noorsoo fraktsioonid mängivad ühiskondlikes ametiühjustes silmapaistwar osa ja wiivad läbi oma nõudmist ametiühjuste kongressid. Selmitised numbris peatawate juba vi-

semalt Prantsusmaa tööliskoostöö kongressi juures ja selle juures, millest osa komm. noorsoo ühing selles mängis.

Olugi, et Prantsusmaa R. N. S. juba suure tööd ära on teinud, seisab tal weel määratu tööpõld ees, sest waewalt 30% tööliskoostööst on ametiühjustesse koondatud.

Ameerika Ühisriigid

Ameerika Ühisriikides, kus wabrikutes eksploateeritakse üle 6 miljoni noortöölise, on majanduslike ametiühjuste tööd komm. noorsoo ühingu tähtsawaks tegewusalaks.

R. N. S. poolt on korraldatud wabrikutes hoogitööd, kuid kõiki tegewusharnsid ei ole suudetud weel oma alla haatata.

Eriti mäetööstuste hulgas korraldatud hoogitöö andis noorte ühinguks häid tagajärgi.

Muu seas pööras komm. noorsoo ühing awaliku kirjaga ühendatud mäetööstuste kongressi poole, milles juhatakse tähepanu mäetööstuste raske seisutõtra peale ja seadis üles järgmised nõudmised, mida kongress vastu wõttis:

1. Laste tööd ära kaotamine 14. eluaastani ja laste ülewõltpidamine riigi kanda wõtta.

2. Takistamata juurepääs ametiühjustesse mäetööstuses töötawale alla 21 aasta wanusele noorsoole.

3. Ametiühjustel ei tohi ettepoõjatega kollektiivseid lepinguid sõlmida, kus wahet tehakse wana ja noortöölise wahel.

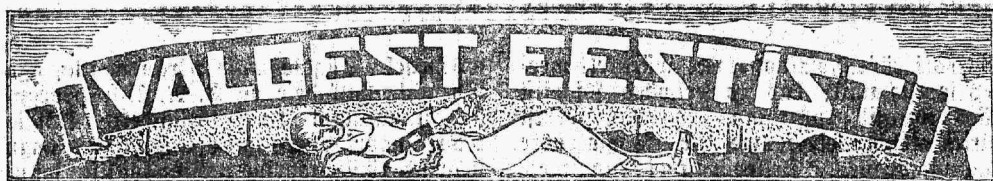
4. Minimaalne töötaja kõigile mäetööstuste tööliskoostööle, elatistminimiumist alates.

5. 6-tunniline tööpäew ja 5-päewaline nädal mäetööstuses töötawale noorsoole.

6. Tööõõde täielik ära kaotamine.

Ameerika noorsoo ühing loodab ametiühjuslike nädala jooksul oma liigete arwu 50% wõrra tõsta.

Ragu neist kindeltest joontest tööliskoostöö majanduslike wõitluse kohta ühiskondlikes maades näeme, on R. N. S. suurem tööd alles ees. Komm. noorsoo ühingud peawad mõistma poliitilist ja majanduslikku wõitlust tõuda, et see juhitud oleks töötawate hulkade wabanemiseks turuaja wõimu all. E. Tuuli

Töölisnoorsoo ülesanded ja võitlus Gestis

Gesti töölisnoorsoo organiseeritud ridadele on juba viis pikka võitlusaastat Kommunistliku Noorsoo Internatsionaali lipu all selja taga. Määratu raskustega on seda võitlust kodanlike merise diktatuuri all peetud. Gesti võitleva töörahva esimestes ridades on võidelnud alati töölisnoorsugu, ta on selles võitluses toonud suurimaid ohvrid oma paremate tapetud klassivendade näol. Kommunistlike parteiga käsitäes töötades omandas Kommunistlike Noorsoo ühing parteilt määratu hulga kogemusi võitluseks töörahva waenlastega, olgu see tagurilise kodanlusega või sõjastest juudastega. Gesti aia Kommunistlik Noorsoo Ühing õppis partei juhatuse all ühelt väerinda looma kõgu töölisnoorsuuga, juhtima ja ettevalmistama laialisi töölisnoorsoo hulki revolutsioonilisele võitlusele — sõjariistus ülestõusule. 1. detsembri ülestõusus oli töörahva võitlejate esiridades suur enamus töölisnoori, hulk langes neilt avalikus võitluses kodanlusega sõjariist käes, paljud hävitati ja piinati surmaga kaitsepolitsei piinaurgastes, paljud tapiti türmidesse.

Lüüasaamine ei kohutanud töölisnoorsugu, ega kohutanud teda ka need määratud ohvrid, mida töölisnoorsugu tooma pidi töörahva wabastusvõitluse altariile. Warsti peale 1. detsembri ülestõusu mahajuurimist, mil weel walge terror metifikult põllamas, näeme töölisnoorsugu oma seipatitud ridu kõrvaldama. Seda tööd jatkab ta töölisnoorsuule omase juhidusega. Peale 1. detsembri ülestõusu mahajuurimist oli seda tööd raste jatkata. Nagu harilikult ikka peale lüüasaamist tekkib wailus revolutsioonilises liikumises, nii oli ka siin. Tööliiskade tekitab kaotus passiivust, mida süwendab weel kuulmata werine kodanline terror, — kinniwõtmised, mahanõttimised, bolliiilised protsessid olid igapäewased nähtused, ja praegu kestawad nad raudematakt edasi. Töörahva awalikud organisatsioonid suluti wiimseri kuulsa riigikaitse seaduse põhjal, suur osa neist suluti juba 1924 a. algul ja samal aastal augustis. Töörahva awa-

liskude organisatsioonide liikmed langesid metifiku tagakiusamise alla. Sellest olitüllalt, kui kellegil tööliiskel juhtus sulutus organisatsiooni liikmetaart taksus olema, et teda kahetsats, kümneks ehk enam aastaks tünni mõista. Kõige enam kannatas jarnake tagakiusamise all muidugi töölisnoorsugu. Sarnane peale lüüasaamist tekkinud oluford nõudis parteilt ja noorsoo ühinguult uusi taktilisi wõtteid, hulkade organisatsioonilise ja uute võitluswiiside ja massidele lähinemise wiiside tarmitusele wõtmist. Kui meie lord nimetamine, et masside meeletu peale lüüasaamist passiivne oli, siis ei tähenda see muidugi seda, nagu oleks töölisliiskad revolutsioonile lõplikult selja pööranud. Ei. See tekkinud waitus on ainult ajutine, revolutsiooni tuli hõõgub endiselt edasi, tarwis oli talle ainult oluforrale ja ilmapiigule wastaw siht anda. Revolutsioonilistel tööliiskatel punub uhinemise, j. a. uute awalikude töölisorganisatsioonide ajutamise õigus. See õigus on aga juudastel. Oli tarwis seda ära kasutada.

Parteiligete kohus on liikmeks agiteerida kõiki teisi klassiteadlike mees- ja naisproletaarlik. Seda wõib nimetada partei ja noorsoo ühingu tähtsamaks ilmopilgu taktiliseks wõtteks.

Wiimane kui ühifus, mida joffid asutawad, joffide mõju alt ära revolutsiooniliste tööliiskate kätte, see on praeguse ajatargu hüüdnõnaks.

Teiseks massilise töölisliiskesandets sai töölisliiskesandamine talurahwa noorsoo-kestel, sest see töölisliiskesandamine talurahwa wõitluse weel tihedalt seotud tööga-õjamaes. (Gestis teenib õjamaes suurem profient talurahwa noorsugu). Kõla laudu sõjarmusse ja sõjarmu laudu külasse on loojungiks töölisliiskes talurahwa noorsoo ja sõdurite kestel.

Nimetamata ei wõi ka jätta selle töölisliiskesandamine, mida annab õige informatsioon Noortegude Liidu üle. Tarwis on ille sõna ja kirjaga paljastada seda walet, mida laialil laotatakse Noortegude Liidu adresil.

Cesti töbrahwal on veel wärskelt meeles see hommik, kus ta eelwäed sõjariift käes tõttasid kututama kodanluse weriift diktatuuri, millele jelleks korvaks aga raske kaotus järgnes. Sellepärast ei saa meie partei ja noorsoo ühing jellest waikimata mööda minna. Tuleb selgitada kaotuse põhjuseid ja sellega ühtlasi kaswatada töölisnoorsoo hulke sõjariistus ülestõusu waimus.

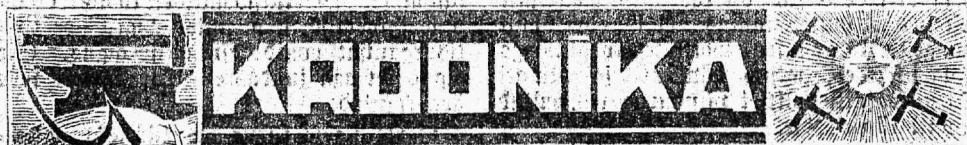
Peab selgitama hulladele, et ajutine liitlastamine ei ole veel lõpulik kaotus, et iga töbrahwa sõjariistus ülestõusul on määratu tähtsus jelles mõttes, et need on õpetundideks ja kogemusteks wites wõitlustes.

Neid silmapilgu läbikäijaid on wõimalik täiel määral läbi wiia siis, kui ühing end tihedalt teeb töölisnoorsoo hulladega, sellepärast oli ja on praegugi eriline suur tähtsus — pörandaaluse organisatsiooni kowendamisel ja laiendamisel. Sidemete kowendamine ja nende laiendamine on tähtsam ülesanne noorsoo ühingu töös, jellest pleneb kõik. Rakulaste loomine igale poole, kus leidub töölisnoorjugu, on praegusel silmapilgul see siht, mille kaudu wõib E. N. U. minna töölisnoorsoo hulladesse. Peaaranis praegusel silmapilgul nõuab see töö äärmist pingutust, tarwis on pidada kõige waljemat konsultatsiooni, peab olema äärmiselt ettevaatlik mitte liikmete jure-

wõtmisel. Sügawamale pöranda alla, aga lähemale hulladele on E. N. U. le praegusel silmapilgul kunst-ülesandeks. Kõrgis teistes noorsoo wõitluse eriliisimustes, nagu wõitlus töölisnoorsoo majanduslike seisude korra parandamise eest, poliitharidusline töö jne., talitab E. N. U. nihamutigi, nagu iga teinegi Kommunistlike Noorsoo Internatsionaali sekksoon.

Cesti wabarüügi majanduse langus toob hulga wiletsuü kaela ka töölisnoorsoole, wiletsad palgad, tööpundus, kurnamine. E. N. U. teeb töölisnoorsoo majanduswõitluse alal määratu suurt tööd, paljastades kodanluse majandusliift jõuetust, jeades üles eriliift noorsoo majandusliift nõudmisi jne.

Ule aasta on E. N. U. töötanud raskestes tingimustes peale 1. detf. liitlastamist. Kodanlus on jumbeldanud ja kriistunud, et kommunistid on Cestis häwitatud, aga samal ajal wäriieb ta töölislasti tahtumistunni ees, iga pisemagi lendlehe ilmumine ajab talle hirmusidunad peale. Nende ilmumiste puhul on kodanluse kaitseliit ja ustawam oja sõjawäest alati „platšis“, kowendatakse walwet kajarumetes ja mujal. See on selgetis tõenduseks, et töölislastis edasi wõitleb ja et teda ei suuda purnstada kaitseliidu ega fots-nuhtide lihtimistude wägi.

Das noortel on waja erioskust?

Noorsoogu on tagawarawägi, kes peab andma jõudusid igasugustele tööaladele. Sellepärast on noortel alati waja terawalt küsimus üles seada, mida õppida, kus on waja erioskust õppida.

Kui ligemalt asja waadelda, siis on selge, et noortel tuleb erioskust omandada. Praegusel ajal ei saa enam nii läbi, et õppimise üldiselt, et tehtaete kõik, kuid tegelikult ei tea midagi. Omas spitsialistlikes ülesehitustöös püüamine meile alati sinna poole, et paremaid töökorraldusi läbi wiia, et paremat ja otstarbekohasemat tehnikat ja tööajalust maksma panna. Arusaadaw, et seda ei saa teha ilma põhjalikkude teadmisteta. Üks inimene ei saa aga kõigil

aladel põhjalikke teadmisi omandada. Ta wõib teha seda ainult ühel, paremal juh-tumisel paaril alal.

Ka igale noorte ühingu liikmele lähed erioskust tarwis. Meie peame sinna jõudma, et meil ei oleks kodanliste häldumustega eriteadlast, tehnikuid, insenerisid, pedagooge, waid et meil oleks ka häid eriteadlasti kommuniste.

Noored ei hooli tihti eriteadustest, nad tahawad ainult üldharidust ja see on kõik. Nii aga ei saa. Kooli astudes peab iga noor enesete selle üle tingimata aru andma, mida ta nimelt tahab õppima hakata. On waja erioskust omandada.

D p p u r s

W. Kingissepa ulm. Haridusmaja noorte sektiiooni tegevusest

1925 a. sügisel algas suur töölisnoorsoo woolamine Haridusmajasse. See lõi ka noorte sektiioonile märskel peard. juure ja arutas tema büroo nimatu sektuorlast, kuhu see juba ammugi langenud oli ja ainult tööd talistas.

1924 ja 1925 a. seisis noorte sektiioon peaaegu täielikult ainult õpilastest koos, teda igasuguste kunstlike abinõudega, nagu priipiletitega pidudele jne., idumati Haridusmajasse, et oleks rohkem „masset“. Tegelikult töötis ainult väikene osa tene noori osa. Noorte „aktiiv“ seisis koos ühest õnnetuist organisaatorist ja büroo kirjatoimetajast, kes miitir korda ka noorte büroo koosolekut kahelele pidasid, sest teised büroo liikmed tundsid tõe vastu nii palju „hüvi“, et nad isegi büroo koosolekule ei ilmunud.

Noorte sektiiooni töö peale oli kinnitatud Eesti Pedagoogika Tehnikumi noorte kollektiiv. Kuid ka sellel purdus töös õige hüvi, sest sektiiooni tööd peale ei eraldanud paremaid jõudusid, vaid niisuguseid, kes alles isegi poliitiliselt kirjaastamatud ja tööhõuetud olid. Nii oli Haridusmaja noorte sektiioon 24—25 a. igasuguste „õnnetuiste igasemaats“.

Kui läinud aasta sügisel büroo ümbervalimistele astuti ja büroo liikiti, kas tal töölisnoori valimiseks ette panna on, siis ei olnud tal ühtegi nimetada, oli olemas ainult 4—5 Pedagoogikumi ja E. Töölisfakulteedi õppurid.

Alles siis, kui uus büroo sektiiooni liikmete üldkoosoleku kutsus, stina töölisnoori kutsus ja noorte sektiiooni ülesandeid selgitas, hakkasid töölisnoored noorte sektiiooni woolama. Warem ei teadnud nad üldse, et niisugune sektiioon stin maamuna peal olemas on.

Ja nii on läinud aasta sügisest alates noorte sektiiooni tööd juba edusammudega edasi; läinud. Büroo töötab korralikult, tööjaotus on hästi läbi viidud. Peigist büroo koosolekutele wõtawad osa sektiiooni aktiivsemad liikmed ja niiviisi arutatakse kõik küsimused ühiselt ja põhjalikult läbi. Sel teel suudab büroo laiade hulkadega sidet pidada ja neile büroo tööd ja lauwatjusi teatavaks teha. Noorte osawõtt ringide tööst on kasvunud. Teatavasti paljud noori wõtataks

lasteringi tegevusest. Niisama agaralt wõtatakse ka poliitilaringidest osa. Siin teeb töölisnoortele raskesti see asjaolu, et ei ole tarvilisi eestikeelseid kirjaraamatuid, paljud noored ei oska ju Wene keelt. Näiteringis etendawad noored samuti wäga aktiivset osa.

Üldises Haridusmaja töös, nagu hulgaliste piduõhtute korraldamises, jaali üles-tamise juures, ettekannete läbiwõtmisel, on noorte sekti. „wanadega“ tähtsaks wõtanud. Ka ijeiseiswalt on mõned õhtud korraldatud.

Läinud aasta lõpul oli sellekohane noorte koosolek, kus otsus wasta wõeti, tahtsule Haridusmajas lõpp teha. Uute kollektiivsete mängude loomisets, õppimisets ja hul-tades tarwitusele wõtmisets töötas komis-jon. See töd on esialgu kaunis raske, sest puuduwad wastaarwad mängud.

Nummide poolest ei ole sektuorid kõige parem. Noorte tuba on teiste ruumidega liig seotud, mis ringide tööd segab. Wiletsa ametilise sektuorri tõttu ei ole noorte tuba sihemiselt veel täiesti korda seada suudetud. Wõimaluste korral teha seada seada pikka-mööda.

Noorte sektiioonil on ka oma seinaleht „Noor. Wõitleja“, mida ütsford kuus wäljaantakse. Klubi juhatus oli esialgu noorte seinalehe kohta kahtlewal sektuoril. Kuid see kahtlus ei olnud sugugi põhjendatud. Noored suutisid kobe oma seinalehte tarwilisele koguile tösta. Kirjasaajate arv on wõrdlemiselt suur ja on täiesti rõõmstawa nähtus, kui noored kirjutama õpinwad. „Noor. Wõitlejat“ on seni 4 numbert ilmunud.

Tööliselands on praegu luua sibe laialiste Eesti töölisnoorsoo hulkadega, wabrikute juures asuwate punaste nurkadega, et kõiki Leningradis asuwaid Eesti noortöölisti sektiiooni ümber loodnada. Büroole aitab selleks kaaja Wõltsimelne aktiiv, kellest enamuse noortöölistid. Niisama püütakse sibe luua ka maaküladega ja maamoortega.

Sügisel waliti „Säde“ laialifaotamisets sellekohane kikutuskomisjon. See on esialgu natukene õnnetuist wälja. Komisjon ei teinud midagi ära. Waliti uus komisjon Im. Hammeriga esiosas. Müüd on asi paranenud. Komisjon töötab ja „Säde“ on pidudel omililgiti. wõit ilu wõit W.

Kolm aastat Lenini looli nim. noorte kollektiivi tööd

Kolm aastat tagasi weebrygiriisus organiseeriti Lenini nim. töölooli juure noorte kollektiiv.

Algus oli muidugi raste, kollektiiv oli isegi veel nii jõuetu, et ei suutnud enese hulgaft leida wastawat organiseerijat ja jellefs tuli määrata ETL õppur jm. Kalda. Kuid 1923. walmines kollektiiv — arenes wälja aktiiv, ning aastia pärast wõis ta oma jalgadele tõusta.

järgult, ilmufid Lenini nurga kõrwale noorte, mopri ja punase sõjawäe uurt. Muidugi en nende juures weel paljuqi poowida. Kuid peafsi, alus on olemas, mille najal kollektiiv seda tööd wõib täien- dada. 1924 a. juwel wõibis kollektiiv ühes looliga maaf, Bergardowkas. Seal töö- tas kollektiiv täie hooga talurahwa noor- loo hulgas. Wõis seal läbi „kampaaniad“, pidas noorte hulgas jutuajamisi, aitas to-

Lenini nim. Eesti töölooli noorte ühingu kollektiivi hüüu

Siimesed sammud, olid mörkas, kuid aeg wõõhus, kollektiiv tugevnes ja saamind minitufid kindlamatels jaat wälja.

Alguses usutati kolmest ringift aru- dati wälja läbi, mis noorte ühingu ju- hatufel enesesse koondas nii parteilise kui parteitu looli noort.

Siinaleht, mille siin enesef peale ühe- lahe ainult, redaktori kirjajad, wõaldas, — arenes ja tugevnes kuni waimus- kindlaks hulgalise taastööga teostatud ühe sõrd kuus ilmudaks noorte häälendajaks.

Nüfama oli lugu ka muftadega. Särk-

halikul noorte kollektiivil seinalehte wälja- anda, käis mende koosolekutel jne.

Kuid 1925 a. juwel tuli kollektiivis moodi. Seft ühes aja liigetest jäi ilma, kuna teine aja nimelt lastemaja wõnariad kaswanõitub lastemajast wälja saadeti.

Kollektiiv hakkas kahane- ka. Kahanes, kahanes kuni alles jäi ainult paar kolm feltimeest. Kuid need ei suutnud tõffe jeda tööd oma õlgadel kanda, ning kolle- tiiv sattus surunud punktile.

Alles loolitöö algul hakkas kollektiiv uunast jälle foguma. Siimeses järjetorwas

walitatse uus büroo, mis enam-wähem töö-juhteline.

Wärski näeme, et töö hakkab ta endite-tesse rööbastesse minema. Klubi hakkab täie energiaga tööle. Nurtadele walitakse uued organisatorid ja töötatakse välja tööplaanid. Slnub järjekindlalt jälle lei-naleht jne. Peale selle wiidakse läbi jär-jelindel poliit-õppus kõigi noorte ühingu liimete hulgas. Nüümlt töötawad meil I—II astme poliitkoolid ja pioneeridel noorte kool.

Kui kollektiiv ennast sijenimiselt oli juba wähe korraldanud, wõtab ta käsile pionee-ride rühma. Pioneeride juht ei seisnud tarwilisel kõrgusel.

Kõige enne tuli muidugi see juht kõr-waldada ja töö õigestesse rööbastesse juhtida. Praegu töötab rühm tähes o'ks ja tähe juhtiga (pioneeride rõhkuje töitu).

Peale selle asus kollektiiv lastemaja ja igali juura. Pioneeride töö lohkuse töitu oli ta lastemajas, kus enamuses pioneerid, lord wilets. Et seda olukorda parandada eraldas kollektiiv oma seltsimehe siina tööle. Koostis wiidi enamis noorte ühingu liikmeid õpilaste nõukogudesse, kes seal noorte ühingu liini läbi peamad wõtma.

Üldiselt kokkuvõttes wõib kollektiiv omal 3 aastapäeval siiski tunnistada, et ta oja wüst ülesannetest on täitnud.

Brandt

Noorte tegevusest Komülkoolis

Iga aastaga jääb Väene Lõbrama Komülkoolis W. L. K. N. H kol-lektiiv arwuliselt ifka wäiksemaks. Need illesanded, mis lahmawad Komülkooli õppim-peal, on liiga rasked niisugusele noortele, kes alles hakkab wõimaliselt elusti ja tege-musest aru saama ja oja wõtma. Selle töitu on ta komülkoolitessse. Jäsepaas wõimal-dalud ainult lastelatele partel seltsimees-tele, kes siin oma parteilist elulogemust teoretiselt tüendwad. Grandil tehaife ainult niisugusele noortele, kelle praktilise ühiikondlise töö krah on wäetan

Praegusel ajal on meie Komülkoolis 100 komnoorjoolast, nendest 45 eesilast ja 55 joolast. Suurem oja (6770) wehl on kas N. K. B. liikmed ehk kandidaadid, ülejäänud oja walustab enuast sellets ette ja see aeg ei ole kõrgel, kus meie Kom-ülkoolis kull komnoorjoolased on N. K. B. liikmed.

Nastused ja wõndused, mis kollektiivi töös hem ette tulnud, seisawad just selles, et meil siin tats rahwust oia, ja Wene teele oostamatus talistab ühisi kollektiivi tööd. Koosolekul tuleb hõit nimer tölkõda aru-saadaw, et niisuguse legumits (tõlgi abil töösamine) hoiaib eemal aktiivisest tööst neid noori, kes wõndulikul Wene teest as-lemad wõndumise teemil. Selle wõndumise

formaldamisels, on ühine kollektiivi büroo lamunust astunud. Talemilus on kama-juhel tööd suurendada seitorites (mis meil siin sadajama tähendawad, nigu teastes töökõia rakusejed), et iga noor wõiks at-tiiviselt ühingu tööst oia wõtta oma ema-teeles ja omalt ühisele asja, mis puu-dukawad termel kollektiivi aratada ühis-ter teosole mel. Sellets on walitud n. n. se-lorite organisatorid, kes puhwad teogu tööd seitoris. Niisuguseid teg järgi ni-igune töötamise mis annab, on praegu taste illeida, püundwad alles sellet alal logemused. Loodame aga, et töd seitorit-esse illewiimine meie noorie aktiivisust igakõrgiselt gitab tösta.

Noored, kes siinas praktilise töõga seot-uid ei õinud, töõsaiid talwile wäheha joolful maal, nad said ta sellets igakõrg-ist ettemalmistatud. Praegu on wäheäeg lappemas, noored, löidamad, praktiliselt tööst tagasi. Kollektiivi büroo illeganne seisab nüüd selles, et kõiki neid praktilise töd kogemusi amtele töõta, ta neid puu-dukuid ja wõgasid, mis tehti nooris ette-walmistuse juures enne maate töõmist. Tuleb asuda iga noore hindamisele kfi-ful, rema töd juudete seltskohal, et illemilus igate noorega wõiks töõd anda teina juudete ja ostmise tariele. S. S.

Noored teel uuele elule

Proletaarse revolutsiooni võit avas töörahvale täielise poliitilise ja kultuurilise arenemise võimaluse. Kuib meie ei salga, et leidub veel kohti ja ihgi meie poliit-kultuuriliste tekkkohtade läheduses, kus valitseb veel pimeus ja aset leiavad kõik vana korra pabed, kirjaostamatus, usuhülkatus, samogonni joomine jne. Siiski hääbuwad need nähtused ja uue elu idud tungivad järjekindlalt ikka laiemale. Nästa-aastalt raskwab tehvmate talupoegade arusaamine oma ülesannetest.

misele. Saktsid võõrduma vanad pabed, samogonni joomine, laklemised, tantsumõttud jne.

1925 a. suvel ajuti järjekindlalt Lääne-Eõõr. Komm. Allkooli õppuri kaastegemisel töö süvendamiseks. Tehti jutujamisi komm. noorte poliit-kirjaostusesse puutuwate küsimuste üle. Korraldati pidu, pandi alus lugemiseks ja raamatutegule, kuhu hulk ajalehti ja Leningradisi uuemat eestikeelset kirjandust telliti. Organiseeriti W. L. K. N. Ühingu rakute 12 liikmega, kelle-

W. L. K. N. U. Swetloje-Dzero rakutenec

luud hulgas asuwad ikka kindlamini nõukogude võimuu toetamiseks ja sellele suurele ülesandele tööle.

Kõige selle ärkamise ja võrste jõe eesriinmas hammuivad alati noored, kes igalpool wanade talistawast mürtsi läbi raiuwad teed uuele elule.

Nii sünnib see ka Wolga ääres, Uljanowi (end. Simbirski) kub. Swetloje-Dzero Gesti asunduses. Kuni viimase ajani huudus siin peaaegu täiesti igasugune ühiskondlik tegevus. Nästa tagasi ajusid Swetloje-Dzero noored kohaliku koolilõpetajaga eesotjas ühiskonna töö korraldamisele. Pandi toime mõni pidu, mille sissetulust telliti ühisele ajalehti. Noored asusid huwiga ajalehede lugemisele ja elementaarjemate poliitkirjaostuse küsimuste nuri-

dest 10 uut sisseastujat oli. 6. septembril wiidi läbi rahwuswaheline noorjoo päew, mis hästi tõrda läks. Selleks päewaks muudeti ka noorte endi korjandustest saadud rahaga rakutele korralit lipp. Nästi ka esitane nr. Seinalehte "Kiir" wälja. Kõigest sellest tööst ja tegevusest wõtšid noored wäheše aja ja wäsitawa töö peale waatamata elawalt osa. Ei hooli noored ka wanade talistustest.

Noorte ühingu liikmete kahta laadi lendu igasuguseid laimur jutte ja mitmed wõnemad, kellede lapsed astusid noorte ühingu liikmeteks, ahwardasid oma lapsi kodust minema kihutada. Kuib see wastolu hakkas pea kaduma, kui nähti, et noored siiski tagasi ei kõtkunud ja oma tegudes ja töös alati eeskujulikud olid. N. L.

Noorte etu Ülem-Vinda asunduses (Abhaafias)

1923 a. asutati asunduses lugemistuba. Etalgu-ei saanud see korralikult töötada, sest lugemistoaga kõrvalt töötas ka aia ja arust läinud hariduselts. Lugemistuba hakkas hariduselt väljatõrjumisega võitlust, mis aga nii kergesti ei läinud, sest

Braegu on lugemistuba poliithariduse töö leikkohaks. Ta juures reguleerivad järgmised ringid: poliitiline, spordi-, (mees- ja naisgrupiga), näite- ja muusikaringid. Ringid töötavad üldiselt kaunis rahulolevadalt. Spordiring on pidanud teiste lä-

Ülem-Vinda asunduse noorte spordigrupp

selts oli vanematele asunikuledele niitelda „veresse lasivanud“, pealegi, oli seltsi mõju all ka muusikaring. Kuid nooremad jõud ühes uue loodispetajaga loondufid lugemistoa ümber, mille tõttu muu tegevus kiiresti arenema hakkas. 1925 a. juunikuul likvideeriti hariduselts.

hemal asuwate spordiringidega jalgpalli võistlusti ning on esinenud pidudel spordivõistlustega.

Siljuti asutati ka W. D. K. M. ühiskond, mis peab kindlat sidet lugemistoaga ja juhib asunduse noorsoo tööd.

Tarwis on walida seinalehe kirjasaatjad

(Leningrad, Lenini kool).

1923 aasta sügisel hakati meil seinalehte organiseerima. Nimeks pandi „Punane Säde“. Waliti toimetuse kolleegium. Düstati lehte katsi korra kuus wälja anda. Spilased hakkasid hooliga kaastööd saama. Leht ilmus seinale. Siju oli huwitaw ja kena. Kuid filmatorikaw oli see, et lehel puudus poliitiline pool, mis oleks punaste joonena läbi käinud meie seinalehest, walgustades noortest poliitilist tegevust.

Sügisem. 1924 aastal, hakati saadetud kirjasaatjate kirjutamisel ümber kirjutama, kuna enim lehti käis kirjutat.

Leht hakkas füüsiliselt kui ka wõimeliselt paranema. Hakkasid ilmuma poliitilised juhtuõhrid. Sisemise elu all peegeldati laste organisatsioonide eitamaid ja jaatawaid küsimusi. Sjei ringide tööst leidsime märkuseid. Leht omandas itta parema wääruse. Ilmunud on üleüldse 24 nummert. Mä oli see läinud aastal.

Müüd aga peatame praeguse olulorra juures. Meie seinalehed peaksid iga kuu ja päewaga edenema, kuid meil on asi wastupid.

Wõhjusets sellele on esitatud see asjaolu, et suurem hulk spilasi, kes lehele järjekindlalt kirjeldust jaasid, on looliski lahkunud, kuid järjekäajad on alles niitööd wilumata, et siina muud ei saada, kui ainult sifemise elu alla hantawaid kirjeldusi. Kas sõmatasse ja tehakse maha üskituid isikuid, ülbised puudused ja wead jääwad aga aia taha.

Leht on kirjumeit üskitult märkuste lauaks. Ma ei taha siin seda welda, et jarnased kirjastööd tulets, paberiformi heita, kus üskituid laimatakse, maid seda, et need tööd tuleb parandamist läbi lasta, üskituid terawused kõrwalbada. Weel üks suurim suurematest puudustest on see, et leht ei walgusta klubi ringide tööd. Pole wälja eraldatud ringide kirjasaatjaid. Redkolleegium ka nagu ei pöörats selle peale tähelepanu. Soowitaw oleks organiseerida seinalehe kirjasaatjate mõrl, sellega walgustate noorte tööd ringides.

Seinalehtede toimetamist

Seinalehtede toimetamine sünnitab noortele tihti raskuseid. Ja need raskused seisawad nimeit selles, et ei ojata küllalt seda tööd organiseerida. Hartlikust tehakse mit. walitasse toimetuskolleegium ja see hakkab siis tööle, ilma et mingisuguseid tööjaotusi läbi wõtats. Selle juures teib seisuford, et mõne osa kohta on küllalt kirjutusi, teise ala kohta ei ole ridagi, sest kõik kirjutawad ühte ja sama. Toimetuskolleegiumil olgu aga esimejeks asjaks tööjaotuse läbiwõimimine: igale kolleegiumi liikmele määratagu kindel osakond tätte, ühele ülbise poliitilise sifuga kirjutused, teisele noorte elu, kolmandale natja osakond, neljandale pildid, karrikatuurid, wiendale ilukirjandus jne. See on selleks tarwisit, et iga üks teats, mille kohta tema kirjutusi peab muretsema.

Tihti wiitakse ka niisugune tööjaotus küllalt hästi läbi. Aga peale selle jääbafse „ootama“ kaastööd. Nagu peaks see taemast alla kukkuma, wõi puu oisas kaswama. Niimüüsi kaastööd „oodates“ wõib tihti juhtuda, et lehes ei kirjuta peale toimetuskolleegiumi mitte üskit inimese hing. Ka kaastööd allal on waja head organiseerimistööd teha. Sga osakonna toimetaja peab isiklikult noortega, sellesit on loota, et nad kirjutawad läbi rääkima ja loit abitud toimetusele wõtma, et nad kirjutama hakkasid. Dules iga noori ergutada ja julgustada kirjutama.

Tihti on mit, et töölisnoor, kes wähe toolis käinud, kes küllalt hästi õiget kirjutust ei osta, arwab, et tema ei kolba seinalehele kaastööts. Waja ära seletada, et see sugugi talistujeks ei ole. Küll toimetuskolleegium juba kirjamead parandab. Parandamise juures tuleb aga ette, et „parandataise“ itga wõtab, et kolgitatse kirjasaatja kirjutus tatesit ära, toimetuse leib selle tatesit oma moodi ümber. Sellesit peib käituma hõidada. Sgal kirjaatjal on oma algupärasus, igal ittel teadub teatid määrat gentaatsust, kas mõnes ütelus, lauses wõi sõnas. See peab niimüüsi alale jääma. Pealegi, kui kirjasaatja mää ära rikkuda, siis ei meeldi see kirjasaatjale ja ta ei kirjuta ülbise.

Kuna seinalehe ümber kai kirjasaatjate mõrl, see on toimetuskolleegiumi esimene ülesanne.

J. K. - s.

W. U. N. N. II. Masuifowi kollektiivi tegewusest

(Masuifowi asunduses, Luga kreisis)

Rohalik noorte ühingu kollektiiv asutati noorte enesete algatusel 1924 a. augustis. Alguses kohe poowisid ühingu liikmeks astuda 10 noort, nende hulgas faks naisterahwasid. Esimene büroo waliti ajutawal koosolekul 18. augustil 1924 a. Büroosse waliti kõige agaramad noored, nende hulgas ka üks naiseltiline.

Arwulistelt hakkas kollektiiv kiiresti kasvama. Sühikese aja jooksul tõusis liikmeks kirjutanute arw 15 peale, kellede hulgas oli 7 naiseltilist. Nõustu lõpul, kui sissekirjutajaid hakati liikmeks üle wõtma, leidis wõstawat 11, neist 4 tüdenkut.

Peale selle jäi juurearwuline kasw seisma. Oktoobrikuults 1925 a. tuli juure faks liiget. Kuna aga mõned liikmed teise kohta elama ajusid lauges 1925 a. sügisel üldine liikmete arw 8 peale. Sellest peale hakkab kollektiiv aga jälle kiiresti kasvama. 1. jaanuaril 1926 a. oli kollektiivis 15 liiget, neist 5 naiseltilist.

Mis on suutnud kollektiiv selle aja jooksul ära teha? Kõige pealt on peaaülesanne täidetud: kollektiivile on kindel alus pandud ja faks noorte usaldus wõidetud. Ka poliitilises arendamis töös on mõndagi ära tehtud. 1925 a. lõpul hakkas töötama poliitilise ringi. Ringis korraldati terve rida loenguid, ka noored tegid loengute pidamises faksid. Peale selle on korraldatud loenguid loodus teaduse ja usufüüsiate üle, noored wõtsid osa ka 3-nädalisest farijalaswatuse kursusest 1924 a. lõpul.

Rewolutsioonipühad ja punafetalendri tähtpäewad on enam wähem korraldust läbi wiidud. Sjeleiswalt on neli pidu toime pandud, klubi pidudele on alati kaasa aidatud.

Kõla nookogude ümberwalimisest waliti nookoguse ka faks noorte ühinglast. Talupoegade toetuskomiteede ümberwalimisest waliti komiteesje üks noorte ühinglane, teine rewisjonikomisjon, üks on koolinokogus. Ka klubi juhatuses on noorte ühinglast.

Ka ajakirjanduse alal on noored fannis agaralt tegutsenud, peaaüjalikult „Edasi“ laialilaotamise alal. Samuti on noored lehele ka faastööd teinud. Mida noori on ajalehe sõprade ringi liikmed. Kollektiivil ilmub järjekindlast omaga häälkandja seinaliht „Meie elu“, mis ilmab ferd kuus. „Edasit“ tellitakse kallas 7 eff., „Sädet“ 5 eff. Peale selle mõned wenekeelsed noorte lehed.

Pooled noorte ühingu liikmetest on Mopri ringi liikmeteks.

Ühisfondilijelt jagunenud kollektiivi liikmed: pooled on fesktaalupojad, teised kehwiend ja poolproletarlatad.

Ühingu liikmete ülemalpidamine on üldiselt rahulolbaw. Wabeford asunikudega on häa, wälja arwatud mõni üksik juhtimine, samuti ka parteiu noorsooga, fellelega kõigiti sõbralik wabeford.

Talupoeg

Palwemaja asemele kultuuri- asutus

(Sojednja wallast)

Küesolewa aasta algul oli meil noorte ja wanade koosolek, kus arutustel oli küsimus, mis palwemajaga peale hakata, mis koollimajaga ühe katuse all asub. Noored said juba paari aasta eest üha palwemaja mõnests kultuuri asutuseks ära faksutada. Seni wiibis see aga selle tõttu, et noored wanadega külli ei tahtnud minna, sest wiimasjed on itka alles usufammitfates ja leiawad sellest hingele õunatust, kui wähemalt palwemaja küllas asub. Koosolek oli wäga elaw, sõnawõtjaid oli 30. Sjurem osa rääkisid selle poolt, et palwemajade ajad on möödas.

Lõpuks waliti 5-liikmeline komisjon, felle hoolets jääb ritumide korraldamine, et neid pidudeks ja organifatsioonele karwitkamiseks forda teada. Osa sellekohajest krediite on plemas, teise osa faamifets otustati walla haridusfjatonu poble pöörata. Samal koosolekul otustati asutada klubi fariisering, faku liikmeks astusid 9 liikmest. Nii faawad meie noored pöök laanenud palwemaja asemele kultuuri asutuse.

Waimlise ja füüsilisest spordist

Rehalise spordi tarvidusest jaowad noored päris dieti aru. Igauks teab kui tarwilik on sport, tehastate liigumiste tegemine lastwawale noorele. See kõwendab ja karastab meie lihaseid ja jõudu ning teeb noortest tugewad wõitlejad. Selle arusaamise lastwamisega ühenduses lastwab ka spordiorganisaatsioonide tegemus ja sel ajal peame katsuma niifaugele jõuda, et iga noor ennast sel wõi teisel teel kehaliselt harjutaks.

Siin tahaksin ma noorte tähelepanu veel ühe teise spordi peale juhtida, see on nimelt waimlise spordi peale, kui seda nii nimetada tohib. Ma mõtlen siin nimelt igasuguseid mängusid mis waimlist tegevust treeneriwad (arendawad), liiret mõtlemist wõimaldawad jne. Need on male mängud, tamka, igasuguste ülesannete lahendamine kollektiivselt jne. Igauks, kes malet on mänginud, teab kui suuresti see mõtlemist arendab. Mitte asjata ei ole malemängud meie klubidesse ja punastesse

nurtadesse toodud. Neil on tõepoolest suur tähtsus. Suured sõjawägede juhid ja poliitika ning ühistonna tegelased mängiwad peaaegu kõik malet ja nimelt hästi. Niisama, nagu igasugused spordiharjutused kehaliselt harjutawad, niisama harjutawad male ja teised mõtlemisega mängitawad mängud mõistust.

Sellepärast juhisin noorte tähelepanu selle peale, et nad rohkem niisugustest mängudest osa wõtaksid, see ei ole tühi aja raiskamine, nagu seda on laardimäng. Peale male on veel olemas terve rida teisi niisuguseid mängusid. Niisama harjutaw ja tagajärjerikas on ka igasuguste ülesannete lahendamine.

Noortel ei maksa waba aega muude tühjade asjade peale raisata, waid peakid eesttätt mängude peale mõtlema. Klubide juhatused peakid hoolitsemata, et sellets wastawaid abinõusid tarwilisel määral lastada otses.

Maletaja nõu

1. mail nim. pioneeride 16. rühma tegewusest (Lenini töökool)

Rühm asutati 1924 a. märtsikuul ja kinnitati sama aasta maikuul, kusjuures rühmale lipp kingiti. Alguses oli rühmas wähe pioneere, asi oli uus ja wõoras ja igauks hoidis emale. 1. mail samal aastal ilmus esimene nummer seinalehte „Noor pioneer“. Leht oli wäike, kuid alus oli pandud. Suwe jooksul ei ilmunud lehte ühtki numbert, sest pioneeridel puudusid alles teadmised, kuidas seda tööd peab tegema. Kui kool sügisel töötama hakkas, andsime jälle seinalehte kaks korda kuus wälja. Need lehed olid juba suuremad, paremad, meeldiwamad. Igas lehes oli hulk teateid sisemisest elust ja poliiti-

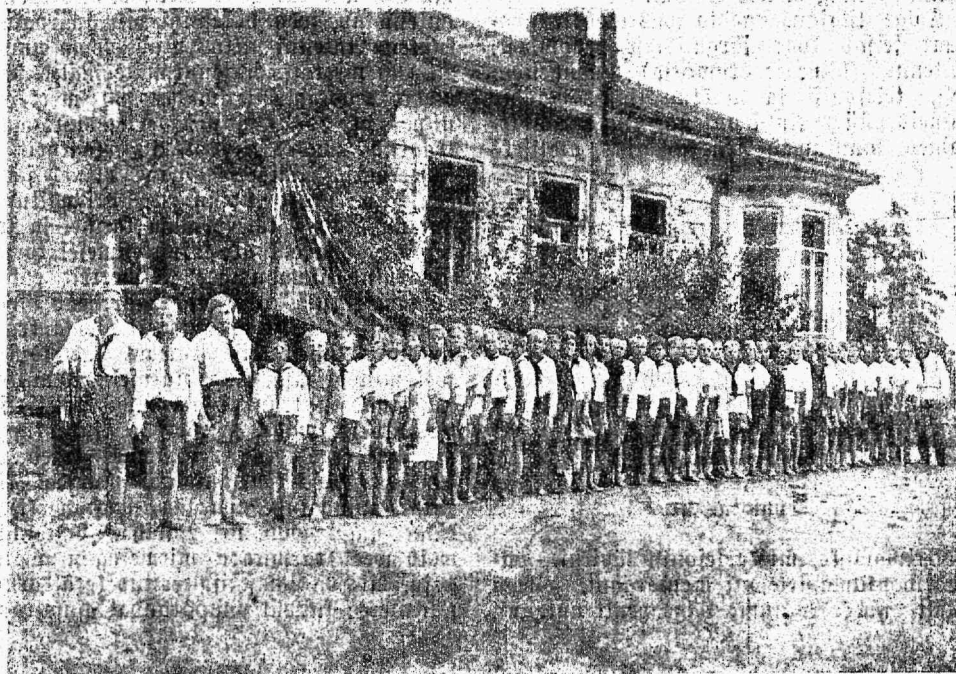
line osa. Luule ja hali meeldis pioneeridele.

Rühma juure sai asutatud jumalate, uulitsalapse, teadete ja Lenini (wii-mäne ühes noorte ühinguga) nurgad. Peale selle oli olemas sideme komisjon. Komisjon töötas wälja kirjad, mida meie Saksamaa ja Eestimaa pioneeridele saatsime. Komisjon pidas sidet ka Kikerino pioneeride rühmaga ja teiste asundustega. Hamburgi pioneeridele saadeti 16 punast lipsi, kuna lastemaja kaswandikkude koosolekul otsus wästu wõeti, osa söögi normist Saksa tööliste nälgiwatele lastele anda.

Rühma lülid töötasid kaks korda nädalas, lülides oli 10 ja rohkem pioneerid. Lülides tehti sporti, loeti poliitilist kirjandust, tehti ühiselt diagrammisid, õpiti deklamatsioonid jne. See töö oli huvitav ja lõbus ning keegi ei talitnud enam kõrwale jääda. Laulusid, nii uusi kui wanu, oli rühmal

Ka klubi tööst wõtsid pioneerid osa, peaasjalikult just poliitika-, spordi- ja lauluringist.

Niisugune hoogne töö kestis kuni 1925 a. kewadeni. Sama aasta sügisel tuli langus. Praegu on töö peaaegu soigus, lülid ei tööta. Nurkadest on ainult waremed järele jäänud. Seina-

Geniit töökoopi pioneeride rühm

rohkesti, mida uulitsal rōngikäigus laulsime. Lauludel on selles mõttes suur tähtsus, et need tõmbawad kaasa ka neid lapsi, kes pioneeride ridades ei ole.

Weel tuli ilmsiks niisugune nähtus, et klassis, kus suurem osa õpilastest pioneerid olid, oli märgata suurejoonelist õpetöö tõusu.

leht ei ole enam kahel kuul ilmunud. Paberi peal on rühmal küll 97 liiget, mis kaheks salgaks jagatud. Töö languse põhjuseks on see, et nõukogu ja organisatorid küllalt hoolikalt ei tööta.

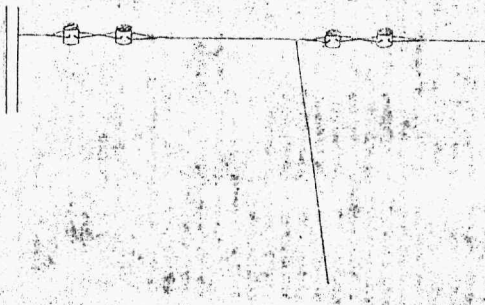
Sellest peab üle saama, töö tuleb uuesti tarwilisele kõrgusele seada.

Rühma pioneer

Kuidas raadio-aparaati kodus valmistada ja fiske seada

Maale võib raadio-aparaati väga lihtsalt teha ja illes seada. See võib sugugi nii keeruline asi, tarvis on ainult väikest vilumist haamri ja kruvikeerajaga ümberkäämides ning elektri tundmist.

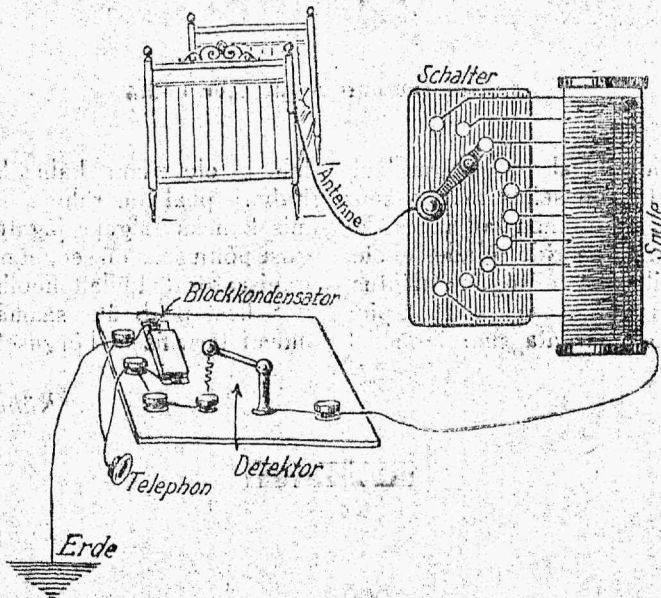
Kõige lihtsam raadio vastuvõtte-aparaat seisab koos järgmistest pedofadest: antennist (laine vastuvõtja), magähendusest, telefonist ja vastuvõtjast. Raadio laineid püüab kinni antenn, need raadio-lained muutuvad vastuvõtjas alaliselks

Joonis nr. 1

elektrivooluks, mis telefonist läbitades paneb võnkuma telefoni membraani, sellega häält andes. Võtame kõige pealt antenni.

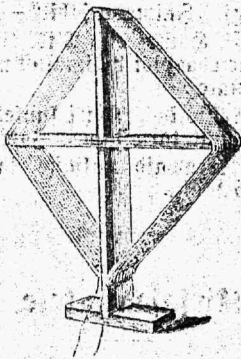
Antenn peab olema maast isoleeritud (eraldatud), seda saabakse isoleeritorite abil fätte. Nii nagu meile seda joon. nr. 1 kujutab. Antenni on soovitatav seada illesse mitte madalamale kui 10 meetrit, mida kõrgemal antenn on, seda paremini on aparaadiga kuulda. Antenni pikkus peab olema umbes 25—30 meetrit. Antenni materjaliks peab olema peaaegu alikult umbes 30 meetrit 1 m/m ehk poolteist m/m jämedust vasttraati ja umbes 4 või 6 isoleatorit ja juhetraati. Viimase pikkus on jellest ära, kui kõrgel antenn on; kui näituseks antenn asub 4-kordse maja katusel ja korter, kus aparaat on, asub esimesel korral, siis kuulub sinna umbes 25 meetrit ehk ka rohkem traati ära, see traat peab olema isoleeritud. Siis peab veel olema traati antenni kinnitamise tarvis kas korstna või millegi muu külge katusel. Kinnitate juhetraadi antenni-traadi külge, mis seisab isoleatorite vahel ja tõmbate juhe tупpa. Et juhe traati tупpa tõmmata tuleb aknaraamiist vastav auk läbi puurida. Kinnitate nüüd juhe aparaadi vastava kruvi külge, nagu joon. nr. 2 näha. Antenniks võib veel tarvitada mitmesugusi metall asju, mis on maast isoleeritud (eraldatud), näituseks: kuniwal pümpõrandal asuv raud-

Joonis nr. 2

woodi, jalgratas, vihmavarj jne. Võib ka tarvitada elektrivalgustuse juhtsüd, siin peab aga hästi ettevaatlik olema, et mingisugust õnnetust ei juhtuks; elektri juhete tarvitamise korral ei tule mitte mõlemad juhtsüd võtta, vaid ainult ühte haru, kusjuures hoolikalt ettevaatama peab, et mõlemad juhted kokku ei puutuks ja et antennina tarvitataw elektrijuht mitte maa traadiga kokku ei puutu. Elektrijuht antennina tarvitades peab see tingimata läbi kondensaatori sündima, s. o. ühendate aparadi ja elektri juhte wahel kondensaatori. Peab tähendama, et elektri ja telefoni juhete tarvitamine ei ole mitte soovitatav, ka on see seadustega keelatud.

On veel olemas peale mäliantennide toaantennid, nagu joon. nr. 3 kujutab, kuid

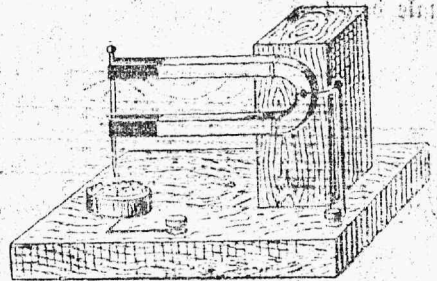
Joonistus nr. 3

nende jaoks peab juba keerulisem aparaat olema. Raadio asjaarmastaja võib, kui tal ei ole võimalik katusele antenni seada, seada seda põõsiugule, katuse alla varikate külge kinnitada, s. o. tõmmata katuse alla ühest põõningu otsast teise traadi ja sealt juhte aparadi juure.

Edasi järgneb maa ühenduse saamine. Seda võib lihtsalt sel teel saada, kui wastaw pikkus traati kinnitada ühte otstapidi veetoru ja teist otstapidi jällegi aparadi wastawa kummi külge ja nüüd on aparaat ühendud — aparati võib tõstama hakata. See on muidugi sel juhul võimalik, kui aparati juba olemas on. Kellel ei ole võimalust aparati osta, see katseb juba muidugi ise teha, miski tulewad mõned osad osta. Näituseks telefon, mida õige raske on ilma wastawa wilumuse ja tööriistadeta teha. Telefon ega massab kõige lihtsama raadio wastumõtte aparadi osadest kõige raskem.

Kui te soovite ise omale raadio-aparaati ehitada, siis peate omale muretssema

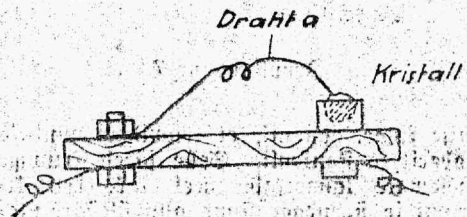
kõigepealt järgmisi materjale: umbes poolteist meetri isoleeritud wass traati, poolteist millimeetri jämeduses. Nüüd tehke üks papist toru umbes 10 cm. läbimõõdus, lõdige ühe otja sisse kaks aukli ja kinnitage

Magnetdetektor.

Joonistus nr. 4

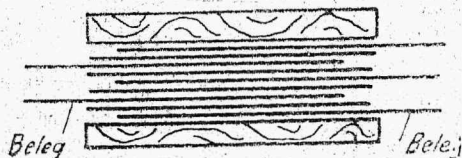
jälle külge traadi ots; ühis hakate traakti selle toru ümber mähkima, nii et iga traadi keerd ilusti teise wastas seisab, nagu niit rullil. Kui olete 10 korda niuwoodi traati juba mähkinud, siis tehke aas, mis umbes 10 ehk rohkem cm. pikk on. Nii jatkate mähkimist edasi, iga künne mähituse juures tehke jälle aas, seda jatkate kuni 7. haruni või ajani. Nüüd tehke juba iga ühesjõrdse mähise järele üks haru või aas. Kui teil wiimane mähis mähkida, siis tõmmake traat sellejaoks tehtud lahelt august toru küljes läbi (niisama kui alguses), jätke umbes mõnekümne sentimeetriline ots riuwema, et teda pärast saaks ühendada. Nüüd on teil üks aparadi osa — induktiooni-rull — walmis.

Joonistus nr. 5

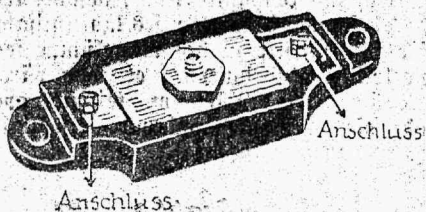
Ravage see nüüd korwale ja võtke teine töö käüle: hakate lauda walmistama, kus külge kinnitate kontakti kruwide abil traadi harud, mis saate rullil kasutada. Sama külge kinnitage veel waseft ühendaja, waat. joon. nr. 2.

Nüüd tuleb veel valmistada detektor. Selleks on tarvis osta karbusest tina-kristalli, parem kui saab juba valmis metalltasistefega ehk alusega osta, siis on teda kergem lana külge kinnitada. Rauplustes on neid farnajes lujus müüa. Valmistage nüüd joon. 4 ja joon. 5 eeskujul omale detektor.

Joonistus nr. 6

Jääd järele valmistada kondensaatori, neid on ka valmis saadaval, kuid võib ka ise teha. Selleks on tarvis vähe parafiini ja staniooli (tinapaberit). Viimane peab aga üle olema, ilma mingisuguste kortsideta. Sulatage parafiin ära, lõigake joonistuspaberist 30 m/m x 50 m/m suuruseid tükikesed, laske need parafiinisse ja laske kühvada. Nüüd lõigake tinapaberist vähe pikemad tükid ja loduge nad kordamisi teine teise peal, nii nagu seda joon. kujutab, kaks parafiiniritud papi ehk paremini puutüki vahele. Kui see valmis, siis kruvige pealmine lauatiik alu-

Joonistus nr. 7

mise külge, aga nii, et kruvid ei puutuks paberit ja staniooli. Selle järele kruvige mõlemate lauatiikidele weel kaks kontakt-kruvi ja ühendage sinna alla üleääre ulatavad staniooli lehed, umbes nii nagu joon. nr. 6 näidatud. Kinnitate nüüd need valmistehind osad lana külge, ühendate üksteisega ära, nagu joon. nr. 7 näha,

seate oma aparabi foonde ja võite temaga raadiot vastu võtma hakata. Selle aparadiga võite ainult lähikese maa pealt kuulata, et kaugemaid jaama kuulata, selleks on juba keerulisemaid aparate vaja, millest teine kord.

Sirjastused

- H. Päll. „Pioneerid ja nende mõitlus“ jäi ruumipuudusel käesolevast numbrist välja. Ilmus järgmises.
- D. Kullerkupp ja Ed. Jürgefeldt. Arvustust ja luuletust ei saanud ruumipuudusel jellesse numbrisse mahutada.
- A. S. Lugi. „Sõnimeste jahil“ — niijamuti.
- S. P., K. Hammer ja M. Lind. Luuletusi ja katsume edaspidi võimalust mööda tarvitada. Jatkate.
- A. J. Telliskivi. Rõõki luuletusi ei saa tarvitada. Jätk tarvitame. Jatkate.
- K. S. Teravaid naljasid ja karrikatuure võib saata.

Sirjasaatjatele

Terme rida kirjasaatjaid on küsimusega toimetuse poole pööranud, kas tarvitatakse „Sädes“ kroonikat. Teatame siinjuures kirjasaatjatele, et juba läinud aasta sügisest alates hakkab „Säde“ rohkemal määral kroonikale ruumi andma. See on tingimata tarvilik, sest muudu ei saa laialtjed noorsoo hulga „Sädes“ laaga töötada ja areneda. Pikemaid kirjutusi ja poliitilisi artikleid on noorel algaval kirjasaatjal raste ehk küüsti võimalik kirjutada.

„Sädele“ võib saata lähikese ülevaateid noorte elust kohtadel, lookumblikke kirjeldusi noorte organisatsioonide tööst ja töösäavutusest. Võib saata ülevaateid ja neid toimetusele tarvitamisets saata.

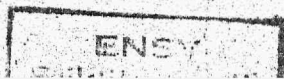
Rõõge selle juures pidagu kirjasaatjad meeles, et iga sõnum põhjenugu digetele andmetele ja töösajadele.

Wäljaandja: Kirjastus „Edasi“.

Wastutaw toimetaja: E. Loring.

Тип. Комитора Гос. Изд., Екатеринбургск. пр. 87. Ленинградский Рублик № 9097. Тираж 1600 экз.

Rariteet

Noorsoo poliitika, kirjanduse ja teaduse ajakiri

„Säde“

ilmub 1. jaanuarist 1926. a. alates üks kord kuus (kaksiknumbritena).

Toimetuskolleegium: vastutaw toimetaja — **Leo Looring**, kollegiumi liikmed — **Joh. Reesen, B. Sakkeus, J. Luukas, H. Päll** ja **Majak**.

Poliitilisel alal toob „Säde“ kirjutusi tähtsamate poliitiliste sündmuste kohta.

Ilukirjandusest annab palju ruumi noorte algupärasele töödele ja headele huwitawatele tõlgetele.

Töö külas. Selles osas toob „Säde“ kirjutusi, kuidas talurahwa noorsoo organisatsioonid peawad töötama, awaldab sellekohaseid töökogemusi, mis kohtadel töötades saadud jne.

Walge Eesti töölisnoorsoo liikumisega saab iga „Säde“ lugeja kursis olla.

Teaduse ja tehnika alal hakkawad ilmuma noori huwitawad ülewaated ja kirjutused.

Kroonikale, noorte elu kirjeldamiseks kohtadel on iseäranis palju ruumi jäetud. Iga noor võib kirjutada „Sädesse“ oma ümberkonna elust ja noorte tegewusest.

Peale selle ilmuwad kirjutused **antimilitarismi, välismaade kommunistlise noorsoo liikumise, pioneeride liikumise, poliithariduslise töö** ja igasuguste muude küsimuste kohta.

==== **Tellimise hind 25 kop. kuus.** ====

Tellimise raha võib ära saata postmarkides.

Toimetus ja talitus: Ленинград, Фонтанка № 27.

— Telefon 538-86. —

Hind 30 kop.

W. K. P. keskkomitee ja Põhja-Lääne büroo
Eesti seksioonide häälekandja

„Edasi“

ilmub Leningradis päewalehena.

==== Tellimise hind 1926 a. ====

Linnades		Maal	
1 a. peale	11 r. — k.	1 a. peale	6 r. — k.
6 kuu „	5 „ 50 „	6 kuu „	3 „ — „
3 „ „	3 „ — „	3 „ „	1 „ 50 „
1 „ „	1 „ — „	1 „ „	— „ 60 „

Üksik nummer 5 kop.

Toimetus ja talitus: Ленинград, Фонтанка № 27.

==== Telefon nr. 533-86. ====

Kommunistlise Internatsionaali Eesti seksiooni häälekandja

„Klassiwõitlus“

ilmub 1926 a. üks kord kuus 8-leheküljelisena ja toob puht teoreetilisi klassiwõitlust käsitawaid kirjatükki.

Tellimisehind: 1 aasta peale postiga 90 kop., poole aasta peale 50 kop.

==== Üksik nummer 10 kop. ====

Tellimise adress: Ленинград, Фонтанка 53.

==== Telefon 597-54. ====

Kirjanduse-, teaduse- ja kunstiajakiri

„ORAS“

ilmub kolme suure trükipoogna (48 lhk.) suuruses iga kahe kuu tagant.

Tellimisehind: 1 aasta peale postiga 2 rbl. 70 kop., poole aasta peale 1 rbl. 40 kop.

==== Üksik nummer 50 kop. ====

Tellimise adress: Ленинград, Фонтанка 53.

==== Telefon 597-54. ====